

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

СОШЕСТВИЕ СВЯТОГО ДУХА – 5 ЧЕРВНЯ 2022

Sešli svého Ducha, Hospodine, a obnovíš tvář země.

Oválné okno nad oltářem katedry, rozdělené na dvanáct polí - symbol dvanácti apoštolů, s holubicí uprostřed - symbol Ducha svatého, bazilika sv. Petra, Řím - *Peregrinatio ad Loca Sanctitatis et Historiae*, 5. července 2018.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, v síle Ducha svatého máme jistotu, že naše modlitba bude vyslyšena. Vyprosme si na Zmrtvýchvstalém hojnost darů Ducha:

L: PŘIJĎ, DUCHU SVATÝ.

- Všem křesťanům vyprošujme dary moudrosti, rozumu, rady, síly, umění, zbožnosti a bázně Boží.
- Prosme za děti, které letos poprvé přistoupí k eucharistickému stolu, aby je Duch svatý proměňoval v tajemství Boží slávy, jako proměňuje chléb a víno v Kristovu přítomnost.
- Prosme Ducha svatého - Osvětitele, ať uvede na cestu pravdy všechny, kdo šíří lži, ať zastaví ruskou válku proti Ukrajině a posilní v naději ukrajinské uprchlíky a jejich rodiny.
- Modleme se za křesťanské rodiny po celém světě, aby skrze konkrétní skutky prožívaly nezištnou lásku a posvěcovaly se v každodenním životě.
- Modleme se za nově vysvěcené kněze, aby byli stateční a věrní a stále úžeji se spojovali s Kristem Veleknězem.
- Prosme za všechny věrné zemřelé, ať ve světle Ducha pravdy patří na tvou slávu.

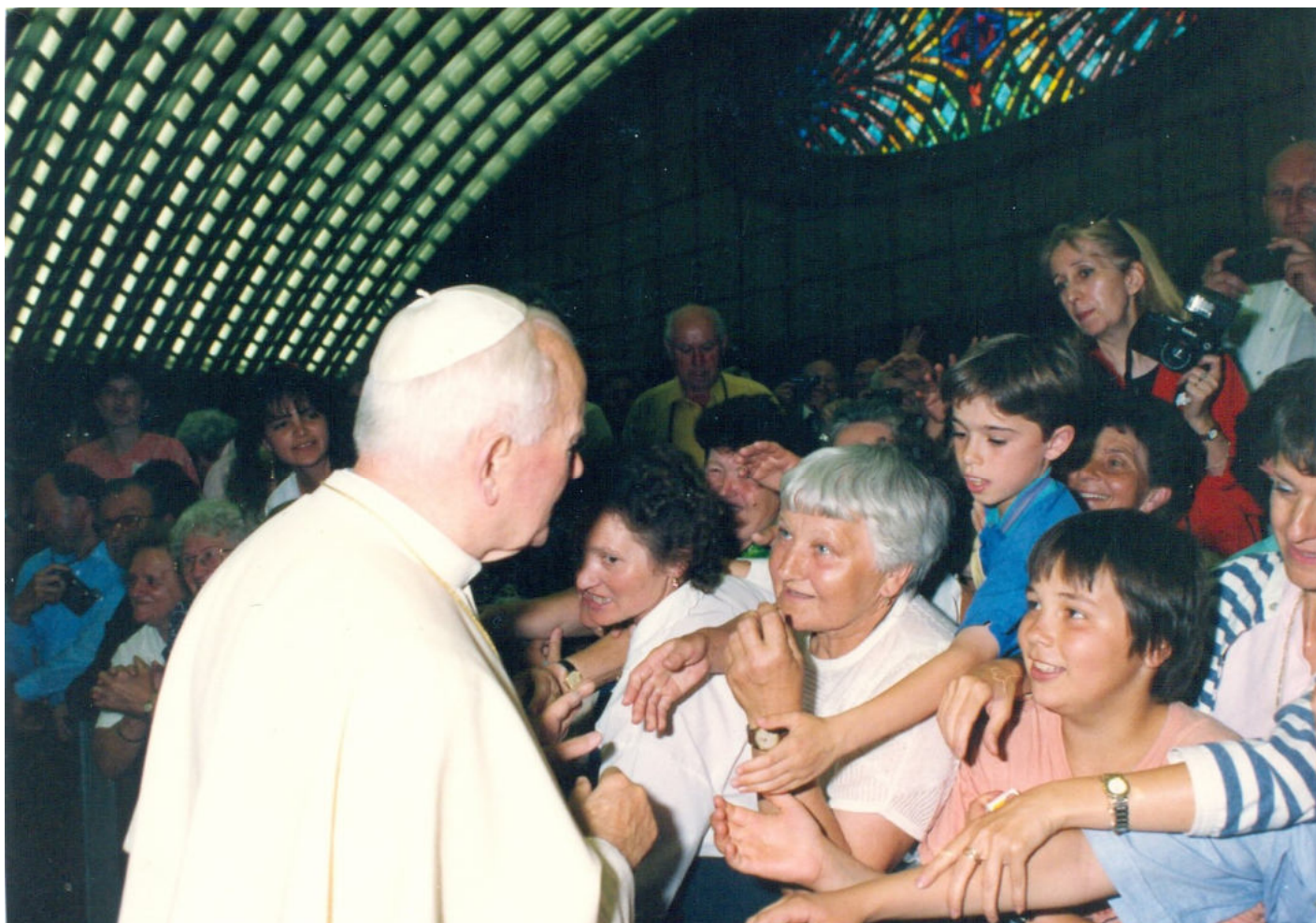
K: Duch svatý, jenž z Otce i Syna vychází, s Otcem i Synem je zároveň uctíván a oslavován a mluvil ústy proroků, ať nás skrze Pána Ježíše uvádí do společenství s Otcem a činí naše modlitby hodnými jeho milosrdné lásky. Skrze Krista našeho Pána. **L:** Amen.

NASTAL DEN LETNIC A VŠICHNI BYLI SPOLEČNĚ POHROMADĚ. NAJEDNOU SE OZVAL Z NEBE HUKOT, JAKO KDYŽ SE PŘÍŽENE SILNÝ VÍTR, A NAPLNIL CELÝ DŮM, KDE SE ZDRŽOVALI. A UKÁZALY SE JIM JAZYKY JAKO Z OHNĚ, ROZDĚLILY SE A NAD KAŽDÝM Z NICH SE USADIL JEDEN. VŠICHNI BYLI NAPLNĚNI DUCHEM SVATÝM. (Sk2,1-4)

Letnice s Tomášem kardinálem Špidlíkem S.J. v kapli Redemptoris Mater papežského paláce ve Vatikánu, *Peregrinatio ad Limina Apostolorum*, 13. června 2007.

„VÍTÁM PŘI PETROVĚ STOLCI POUTNÍKY Z ČECH A MORAVY: ZE SEBRANIC, SUCHÉ LOZI, BÁNOVA, PUSTIMĚŘE, PLZNĚ A PRAHY. CHVÁLA KRISTU! V TĚCHTO DNECH SE CELÁ CÍRKEV PŘIPRAVUJE NA SLAVENÍ SVÁTKŮ SVATODUŠNÍCH. NECHŤ DUCH SVATÝ STÁLE ROZHOJŇUJE SVOJE DARY VE VÁS, VE VAŠICH RODINÁCH A V CELÉM VAŠEM NÁRODĚ. K TOMU VÁM Z CELÉHO SRDCE UDĚLUJI SVÉ APOŠTOLSKÉ POŽEHNÁNÍ!“

„Právě na dnešek připadá výročí úmrtí papeže Jana XXIII., který s odvážnou poslušností vnuknutím Ducha svatého, zahájil II. vatikánský ekumenický koncil. V našich srdcích je stále velmi živý ohlas poselství víry a otcovské dobroty, jež zanechal Církvi i světu. Na závěr tohoto našeho setkání chceme k jeho památce obrátit svou vděčnou vzpomínku a prosit Ducha svatého o stejnou apoštolskou horlivost jakou měl tento velký papež, abychom vhodným způsobem odpovídali na požadavky nové evangelizace.“

(Jan Pavel II. v pozdravu poutníkům při středeční generální audienci, Aula Pavla VI. ve Vatikánu, 3. 6. 1992)

Ó Nejsvětější Trojice, děkujeme ti, žeš církvi darovala svatého Jana Pavla II. a dala v něm zazářit něžnosti svého otcovství, slávy Kristova kříže a jasu Ducha lásky. Svou bezmeznou důvěrou v tvé nekonečné milosrdenství a v mateřskou přimluvu Panny Marie nám zosobnil obraz Ježíše, Dobrého Pastýře a ukázal nám tak svatost jako vysoké měřítko řádného křesťanského života, jako cestu k dosažení věčného společenství s tebou.

Na jeho přimluvu nám podle své vůle uděl milost ... *(vložit osobní prosbu za uzdravení)*, o kterou vroucně prosíme. Skrze Krista našeho Pána. Amen.

(Votivní svíce u sarkofágu sv. Janu Pavlu II., oltář sv. Šebestiána v bazilice sv. Petra. Peregrinatio ad Miracula Fidei, 15.6.2014).

ПАРАФІЯЛЬНИЙ ІНФОРМАТОР

СВЯТА ТРИЦЦЯ – 12 ЧЕРВНЯ 2022

Hospodine, Pane náš, jak podivuhodné je tvé jméno po celé zemi.

POUTNÍCI U HROBU SV. ANTONÍNA, *Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum*, 10. července 2019, Padova, Itálie.

MODLITBA VĚŘÍCÍCH

K: Bratři a sestry, skrze našeho Pána Ježíše Krista máme vírou přístup k naději, neboť Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého. V tomto Duchu prosme:

L: BOŽE, V TROJICI JEDINÝ, VYSLYŠ NÁS.

- Prosme za všechny, kdo byli křtem svatým povoláni do společenství trojjediného Boha, aby svou životní sílu hledali v Bohu a jeho všemohoucnosti.
- Prosme Trojjediného Boha ať uvede na cestu pravdy všechny, kdo žijí ve lži, ať zastaví ruskou válku proti Ukrajině a posilní v naději ukrajinské uprchlíky a jejich rodiny.
- Prosme za děti, které letos poprvé přistoupí k svátosti smíření a přijmou eucharistii, aby s upřímností připravovaly svá srdce na den Tvého příchodu.
- Modleme se za křesťanské rodiny po celém světě, aby skrze konkrétní skutky prožívaly nezištnou lásku a posvěcovaly se v každodenním životě.
- Modleme se za nově vysvěcené kněze, aby byli stateční a věrní a stále úžeji se spojovali s Kristem Veleknězem.
- Prosme za všechny věrné zemřelé, aby navěky patřili na slávu Trojjediného Boha.

K: Otče, pohleď na tvář svého Syna a přijmi modlitbu této své rodiny, aby posílena darem tvého Ducha byla znamením a prvotinou lidstva, které má účast na trojjediném tajemství tvé lásky. Skrze Krista našeho Pána.

L: Amen.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO

1. ČTENÍ – SKT 2,1-11

Čtení ze Skutků apoštolů. Nastal den letnic a všichni byli společně pohromadě. Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přizene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali. V Jeruzalémě bydleli zbožní židé ze všech možných národů pod nebem. Když se ten zvuk ozval, hodně lidí se sběhlo a byli ohromeni, protože každý z nich je slyšel, jak mluví jeho vlastní řečí. Žasli, divili se a říkali: "Ti, co tak mluví, nejsou to všichni Galilejci? Jak to tedy, že každý z nás slyší svou mateřštinu? My Parthové, Médové, Elamité, obyvatelé Mezopotámie, Judska a Kappadokie, Pontu a Asie, Frýgie a Pamfýlie, Egypta a lybijského kraje u Kyrény, my, kteří jsme připutovali z Říma, židé i proselyté, Kréťané i Arabové: slyšíme, jak našimi jazyky hlásají velké Boží skutky."

ŽALM 104

Veleb, duše má, Hospodina! – Hospodine, můj Bože, jsi nadmíru velký! – Jak četná jsou tvá díla, Hospodine! – Země je plná tvého tvorstva. Hynou, když vezmeš jim život, – a vracejí se do svého prachu. – Když sešleš svého ducha, jsou stvoření, – a obnovuješ tvář země. Nechť věčně trvá Hospodinova sláva, – ať se Hospodin těší ze svého díla! – Kéž se mu líbí má píseň: – má radost bude v Hospodinu.

2. ČTENÍ – ŘÍM 8,8-17

Čtení z prvního listu svatého apoštola Pavla Římanům. (Bratři!) Ti, kdo žijí svému tělu, nemohou se líbit Bohu. Ale vy žijete ne podle těla, nýbrž podle Ducha, jestliže skutečně ve vás přebývá Duch Boží. Kdo totiž nemá Kristova Ducha, ten není jeho. Je-li však ve vás Kristus, tělo je podrobena smrti kvůli hříchu, ale duch je (plný) života, protože je ospravedlněn. A když sídlí ve vás Duch toho, který z mrtvých vzkřísil Ježíše, pak ten, který z mrtvých vzkřísil Krista Ježíše, probudí k životu i vaše smrtelná těla svým Duchem, který sídlí ve vás. Nuže, bratři, nejsme vázáni povinnostmi k tělu, že bychom museli žít, jak chce tělo. Žijete-li totiž tak, jak chce tělo, musíte umřít; jestliže však s pomocí Ducha ničíte záludnosti těla, budete žít. Neboť všichni, kdo se dávají vést Božím Duchem, jsou Boží synové. Nedostali jste přece ducha otroctví, že byste museli znova žít ve strachu. Dostali jste však ducha těch, kdo byli přijati za vlastní, a proto můžeme volat: „Abba, Otče!“ Spolu s naším duchem to potvrzuje sám Duch (svatý), že jsme Boží děti. Jsme-li však děti, jsme i dědici: dědici Boží a spoludědici Kristovi. Musíme ovšem jako on trpět, abychom tak mohli spolu s ním dojít slávy.

EVANGELIUM – JAN 14,15-16.23B-26

Slova svatého evangelia podle Jana. Ježíš řekl svým učedníkům: „Jestliže mě milujete, budete zachovávat má přikázání. A já budu prosit Otce, a dá vám jiného Přímluvce, aby s vámi zůstal navždy. Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo a můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek. Kdo mě nemiluje, nezachovává moje slova. A (přece) slovo, které slyšíte, není moje, ale mého Otce, který mě poslal. To jsem k vám mluvil, dokud ještě zůstávám u vás. Ale Přímluvce, Duch svatý, kterého Otec pošle ve jménu mém, ten vás naučí všemu a připomene vám všechno ostatní, co jsem vám řekl já.“

SVATODUŠNÍ ÚVAHY TOMÁŠE KARDINÁLA ŠPIDLÍKA, S.J.

ČESTNÉHO OBČANA PUSTIMĚŘE

Existence hmoty a existence ducha

Jel jsem vlakem a mluvil jsem s lidmi v oddělení o všem možném. Najednou se na mě obrátil člověk, který četl noviny a jediný se neúčastnil rozhovoru, s přímou otázkou: „Vy jste duchovní!“ (Bylo to německy, proto řekl Geistlicher). „Když dovolíte, jsem, a to už víc než půl století.“ „To máte krásné zaměstnání. Zabýváte se tím, co neexistuje, a proto máte svobodu myšlení. To my inženýři zápasíme s hmotou, která je která nerada couvá. Proto jsme tak udřeni a těžko se nám mluví. Svobodu slova vám závidím.“

Jak se z dalšího rozhovoru ukázalo, by to dost podivný člověk a ostatní v oddělení se na něho tak dívali. Ale u mně vzbudil sympatii. Mluvil těžko, ale příjemným hlasem a bylo vidět, že je za těmi slovy hluboká životní zkušenost, jakási zvláštní bolest, tíha. Byl inženýr, ani

nevím jakého oboru. Jak sám řekl, potýká se celý den s hmotou a jejími zákony. Ale necítil se pánem, podmanitelem viditelného světa, spíš otrokem. Vidí před sebou tvrdou skutečnost, které musí malý člověk stále ustupovat, kterou musí respektovat. Musí dít. Přál by si zaletět do nějakého jiného, lepšího světa, vidět něco, co by víc rozvinulo jeho svobodu. Ale nemá možnosti. Jak sám řekl, je to privilegium duchovních, Ti věří ve skutečnost duchovní. On je inženýr, proto ten svět považuje za neskutečný. Abstraktně bychom řekli: Má světový názor typicky materialistický. Je možné z tohoto uzavřeného kruhu hmoty a jejích zákonů vyjít? Měli bychom proti němu postavit jiný typ: člověka duchovního. Ne ve smyslu duchovního z povolání, ale např. inženýra, stejného jako on,

který však věří ve skutečnost duchovní. Byl by schopen ho přesvědčit? Ve vlaku na to nebylo kdy. Ale možná by k této diskusi přispělo pár nahozených myšlenek.

Slovo duch má stejný kořen jako dech. Na první pohled totiž rozlišujeme mezi tím, co je živé a co je mrtvé. Živý dýchá. Když dodýchal, umřel. Snadno se tedy dojde k závěru, že je dech-duch-duše princip života. Je to teorie primitivní a materialistická. Ale má výhodu, že nutí k přemýšlení. Od primitivů v pralese až po dnešního profesora na universitě stojí člověk před záhadou života a smrti. Při umírání se něco stalo. Zastavil se dech. Tak málo! A přece člověk přestává být živým člověkem. Je mrtvola. Má nohy a nechodí, ruce a nepracuje, ústa a nemluví, oči a nevidí. To vedlo, jak čteme u Platóna, lidi k přesvědčení, že člověk není to, co vypadá navenek, ale pravý člověk je uvnitř. Vznikl zvláštní výraz: vnitřní člověk. Je to termín, který čteme u řeckých filosofů, u Žida Filóna, v literatuře rabínů i u sv. Pavla.

Obvyklá řeč Bible je však daleko jednodušší. Říká, že je jiný zevnějšek člověka a jiné jeho srdce. Nesoudíme-li povrchně, vážíme si lidí podle toho, jací jsou v srdci a ne jak se jeví navenek.

Bibličtí autoři jsou většinou prostí lidé, proto nespekulují v přesných pojmech. V tom je ovšem překonali antičtí filosofové. Začali se ptát a rozlišovat. Jaký je ten vnější a vnitřní člověk? Jeden je viditelný, druhý je neviditelný, jeden je tělesný, druhý je duchovní, jeden podléhá zákonům hmoty, druhý je svobodný, jeden umírá, druhý zůstává. Stručně se začalo jedné části naší bytosti říkat tělo, druhé duše.

Nauka o těle a o duši není jenom křesťanská. Více nebo méně jasně k tomu došli lidé všech kultur vlastními úvahami. První křesťanští myslitelé dokonce, pokud jde o tuto otázku víc převzali z Platóna a Aristotela než z Bible. Filosofie tu byla totiž, jak jsme řekli, daleko přesnější ve výrazech.

Po jisté době si však uvědomili, že musí dát pozor, aby nepřevzali víc, než je pravda. Platón totiž tvrdil, že je lidská duše částí světa Božího! Je-li neviditelná, nehmotná a nesmrtelná, proč by měla být něco jiného než Bůh?

V tomto bodě se ukázali prostí Židé daleko rozvážnější. Člověk není Bůh, je jenom jeho obraz a podobenství Boží (Gn 1, 26-27). Bůh bydlí v nepřístupném světle (Jn 1,18). Sami bychom tuto propast nikdy nepřekonali. Tedy nikdy bychom nemohli volat svobodně k Bohu: Otče náš, který jsi na nebesích. Jestli nás Ježíš tuto modlitbu naučil, musel nám ji také umožnit, Vlil do našich srdcí Ducha svatého, Ducha Božího, která tam volá: Abba, Otče! (Řím 8,15). Namítne někdo, že to všechno my křesťané věříme, ale jak to dokázat inženýru, který nevěří? Slovo důkaz je mnohoznačné, nemá stejný význam. Jinak vypadají důkazy v matematice, ve fyzice, jinak v historii, jiné jsou důkazy lásky ve styku mezi osobami. Nepřenáší se metoda fyzická do umění, ani matematika do lásky. Dá se na člověka aplikovat metoda fyzická? Jistěže! Vždyť přece se dá měřit, vážit, padá volným pádem. Je hmotný, protože je z hmoty jeho tělo!

Hmota však nemyslí, nepočítá, nebásní, nefilosofuje. Člověk ano. Vyvíjí mnoho činností, která překračují možnosti hmoty. To všechno vedlo rozumné filosofy všech kultur a směrů k tomu, aby uznali, že člověk není jenom hmota, že má princip života vyššího, tj. duši.

Jak jsme už poznamenali, tyto důkazy o existenci duše křesťané nevymyslili, převzali je od jiných, protože jsou universálně lidské. Proto byl také byla chyba myslet, že je někdo

křesťanem jenom proto, že věří v existenci duše. Písmo a křesťanská tradice nás přenáší ještě dál, do sféry podstatně vyšší. Podle tradice řeckých Otců se křesťan skládá ne ze dvou, ale ze tří složek: z těla, z duše a z Ducha sv. Ten sestoupil v den Letnic na apoštoly a toho dostáváme při křtu.

Pochopitelně se normální člověk ptá po důkazech. Pro existenci těla máme důvody hmatatelné. Existence duše se dokazuje rozumově. Jak přesvědčíme jiné o existenci Ducha svatého? Každý život se poznává ze svých projevů, Duch sv. nám dává milost posvěcující, která je účast na životě Božím. Projevuje se to navenek? Ve Skutcích apoštolů čteme mnoho o projevech Ducha v církvi. Apoštolové zázračně uzdravovali, křesťané prorokovali, mluvili jazyky. Kdo je schopen činnosti, která převyšuje schopnosti a možnosti lidské, právem předpokládáme, že tu působí vyšší síla, moc Boží.

A přece už sv. Pavel tak krásně rozvinul Korint'anům (kap. 13) nepřesvědčivější důkaz o existenci Ducha svatého v nás. Cení si zázraků, cení si proroctví, daru jazyků. Ale nakonec prohlásil slavnostně: „Lásku však kdybych neměl, co to všechno pomůže?“ (v. 2). Kdo má lásku, je duchovní ve smyslu křesťanském.

„To máte krásné zaměstnání. Zabýváte se něčím, co neexistuje a proto máte svobodu myšlení“, prohlásil německý inženýr. Ano, dali bychom mu snadno za pravdu. Je to něco, co neexistuje ve hmotě, je to něco, co neplyne z logických principů duševní činnosti, je to živý zážitek duchovní svobody a neuhastitelná touha po tom, aby se uskutečnila v plnosti. Kdo má ten zážitek, už další důkazy o existenci Ducha svatého nepotřebuje. Kdo žije, ten svůj život dokazovat nemusí, má jej v žilách a ve všech svých pohybech, v jeho dechu dýchá Duch Boží.

Člověk - obraz Boží

Malíř se usadil v přírodě a začal malovat. Zastaví se u něho venkovan a pozoruje. Ale pak se začne ptát a rozvine se následující rozhovor. „Mohu se optat, co tu vlastně děláte?“ „Vždyť to vidíte. Máte tu krásné údolí.“ - „To máme, a vy?“ - „Já to maluji.“ - „Mohu se ještě zeptat?“ - „Jen se ptejte!“ - „Ono to není tak, jak jste to namaloval.“ - „To nevadí, já to tak vidím.“ - „Mohu se tedy ještě zeptat? Pročpak jste si zvolil toto řemeslo, když tak špatně vidíte?“

Vztahem mezi obrazem a modelem se často zajímali Otcové církve: Je to základ alegorie, tj. schopnosti najít hlubší pravdu za tím, co vidí jenom oči. Psychologové tu rozeznávají dvě rozličné mentality. Lidé na Západě hledají u každé věci její příčinu: kdo to udělal, co to způsobilo, zatímco Východ'ané hledají ve všem dění především jeho smysl, čeho je to obrazem. V této souvislosti se jeví jedna otázka jako nejdůležitější: člověk je obrazem Boha. Při vysvětlování této pravdy najdeme u Otců mnoho různých mínění. V základě však chtějí všichni interpretovat text Genese (1,26-27) o stvoření člověka k obrazu a podobenství Božímu. Není ale totéž říci, že je člověk "Boží obraz" nebo že je stvořen "podle" Božího obrazu. Rádi se Otcové přidrží toho druhého výkladu. První a dokonalý

Boží obraz je Kristus (2 Kor 4,4), člověk je stvořen podle tohoto modelu, je tedy "obraz obrazu". Tím se zjednoduší morální naučení, které z toho plyne.

Platon stanovil, že má člověk napodobit Boha, který je ideál vši dokonalosti. Ale uznal, že je to těžké, protože je Bůh neviditelný. Sv. Irenej nemá pochybnosti, že model, podle kterého byl stvořen Adam, je Kristus, Bohočlověk. Jenom tak se mohl člověk stát podobný "neviditelnému Bohu" skrze viditelné Slovo, které se stalo tělem a přebývalo mezi námi. Kristovo tělo umožňuje, že se hmotná, materiální skutečnost může stát božskou a tedy i duchovní v novém, dokonalejším smyslu, než o tom mluví idealisté. Můžeme to vyjádřit moderním textem P. Evdokimova: „To, co odlišuje člověka od anděla, je okolnost, že byl stvořen k obrazu Vtělení; to, co je v něm čistě 'duchovní', se vtěluje, proniká celou přirozenost oživujícími energiemi.“ Podle vysvětlení Makaria Velikého tak vzniká „soudržnost s božským, jako bychom se z Boha narodili, jako ti, kdo bydlí v Bohu a v Božím světě, kdo jsou už přeneseni do budoucího věku“. Řečí Otcové mluví o "zbožštění" člověka podle terminologie Platona, ale dodávají, že je to totéž jako "Boží synovství", které známe z Písma.

Z toho plyne, že poznání člověka je nejdůležitější pramen teologie, poznání Boha z obrazu, který si namaloval on sám. Tak píše např. sv. Řehoř Naziánský: „Příteli, poznej sebe sama. Poznej svůj původ a svou přirozenost. To je přímá cesta, která tě dovede k dosažení krásy prvního vzoru (Boha).“ Křesťané tedy vzali za svůj aforismus vyrytý na delfském chrámu, který komentoval Sokrates: Poznej sebe sama! Je zajímavé, nakolik se tím zabývali duchovní autoři. Ale je důležité si uvědomit, v jakém smyslu rozumějí poznání sebe duchovní autoři. Už židovský myslitel Filon z Alexandrie upozorňoval na to, že má být toto poznání morální, jeho cíl je polepšit se, poznat, jak velké schopnosti má člověk k tomu, aby udělal něco opravdu dobrého a jaké jsou v něm samém špatné sklony, které by ho svedly na scestí. Podle slov Origenových poznat sebe sama je věda, jejímž předmětem jsou vlastní ctnosti a neřesti.

Vedle tohoto poznání morálního je ještě druhé, teologické, které propaguje v citovaném textu Řehoř Naziánský. Jako v obraze uhádneme podobu zobrazené osoby, tak i z nás

samých lépe pochopíme, jaký je Bůh. Podle sv. Jana Klimaka je tomu jako se sluncem. Nevydržíme se dívat do jeho záře přímo, oslepila by nás. Daleko bezpečněji pozorujeme pohyb slunce v jeho odrazu ve vodě. Vidíme např. jak milosrdný k druhým je některý světec. Hned z toho dokážeme usoudit: Jak neskonale milosrdnější je k nám Bůh, jehož je světec odleskem na zemi. Děti rády sbírají obrázky. Rády by cestovaly, ale jsou ještě malé. Proto si sbírají krásy světa v obrázcích. Podobně to dělá církev, která je povolána k tomu, aby ukázala lidem krásy světa Božího. Ukazuje ji v mnoha "obrázcích" světců všeho druhu.

Ale tím poznáváme lépe i my sami sebe, své vlastní možnosti. Když čteme návody o ideálech, jakých dosáhli lidé v dějinách, obdivujeme to, ale přitom si povzdychneme: To není pro mne, já jsem slabý obyčejný člověk. Ale když svatých obrazů posbíráme víc, nakonec nás napadne to, co napadlo sv. Augustina: „Mohli jiní, mohly jiné, proč bys nemohl i ty, Augustine?“ Stačí to zkusit. A když se to alespoň částečně povede, poznáme něco, co je v nás samých a co jsme nevěděli nebo čemu jsme nevěřili. A vedle toho se objeví i jiné poznání, teologické. Poznává lépe sebe, kdo poznal, že mu stojí na blízku sám Bůh, vždycky ochotný doplnit, čeho se nám nedostává.

Ale pak přijde ještě i další stupeň pokroku. Pozorujeme svět okolo sebe, přírodu. Dítě se ptá: Co je to? Současně s tím zažije, že je to pěkné, že se to může obdivovat. Ale pak potká někoho podobného tomu umělci, který v přírodě maloval. Vidí ve všem symbol něčeho vyššího, hlubšího. Takovým umělcem a současně učitelem umění byl i sám Ježíš. V Galileji označují místo, kam se umísťuje jeho horské kázání. Je tam čarovný pohled do údolí a na jezero.

Jak se tam pěkně umísťují slova, která čteme v Matoušově evangeliu: „Pohleďte na nebeské ptactvo: neseje, nežne, nesklízí do stodol, a přece je váš nebeský Otec živí.... Podívejte se na polní lilie, jak rostou: nepracují, nepředou - a pravím vám, že ani Šalomoun ve své nádheře nebyl tak oděn, jak jedna z nich“ (Mt 6,26-29). Kdo umí svět vidět takovým pohledem, stane se mu procházka obrazárnou Boží moudrosti, a tak tedy i pochopí příčinu, proč byl stvořen.

Práce pojatá duchovně

Četl jsem nápis na hrobě jednoho dobrého člověka: „Je-li práce modlitbou, pak jsi se celý život modlil.“ Státní zákoník císaře Justiniána mluví jinak: „Pro mnichy je jedinou opravdovou prací kontemplace, stálá modlitba.“ Sv. Benedikt, jak se zdá, došel ke kompromisu svou zásadou: Modli se a pracuj! Ora et labora! V Betánii pak, jak čteme v evangeliu, sloužily Kristu dvě sestry, Maria a Marta (Lk 10,38-42). Jedna seděla u jeho nohou a poslouchala Boží slova a druhá pracovala. Dnešním lidem, jak se zdá, je sympatičtější ta druhá. Mnoho se mluví o vznešenosti práce. Jaký se jí však připisuje cíl?

Diskutovali o tom tématu i biskupové II. vatikánského sněmu. Mezi nimi byl i boloňský kardinál Lercaro, který zdůraznil, že musíme

dát práci duchovní smysl a vzepřít se rozšířeným laickým pojmům. Které to jsou? Na prvním místě jde o směr čistě liberální, kde se práce hodnotí jenom podle toho, kolik se za ni vytěží, podle trhu. Kapitalista používá práce ke svému obohacení, chudák pracuje z donucení, aby neumřel hladu. Ani jednoho ani druhého příliš nezajímá to, co dělá, a často se ani nestará o to, je-li to morální nebo ne.

Trochu jinak se dívají na práci techničtí nadšenci. Je to postoj, který humorně zesměšnil Chaplin ve filmu "Bublinový tanec". Jde tu o ty horlivce, kteří nemají na mysli nic jiného než zlepšení produkce. Proto, aby se lépe a víc vyrobilo, jsou ochotni obětovat sebe i druhé. Dělník i zaměstnavatel se tu stávají služebníky mašin, které se zbožňují a vydávají se celému světu na obdiv, ať už slouží k životu nebo jej naopak komplikují.

Třetí názor na práci je materialistický, propagovaný marxistickými teoriemi. Podle tohoto pojetí, alespoň na papíře, jediný smysl práce je dobro člověka, ale dobro čistě pozemské a hmotné. Současně se popírá, že by mohl člověk dojít ke štěstí jinou cestou než

prací. Stala se známá věta jednoho francouzského marxisty: „Naším základním pojetím je, že není nic mimo práci a že práce má být vším“. V ideální marxistické společnosti je práce jediným prvkem v organizaci společnosti. "Stachanovština" má být ideál socialistického člověka. Dobré vztahy mezi lidmi se zlepšují jenom dobrou výkonností pracujících. S tím také souvisí, že se zdůrazňuje právo na práci pro každého člena společnosti. Rostoucí nezaměstnanost znamená rozpadající se organizaci státní.

Pozitivním přínosem marxismu je tvrzení, že se práce musí ocenit ve vztahu k člověku a k jeho lepšímu vývoji. Samo v sobě to není myšlenka nová. Rozvinuli ji už antičtí filosofové, ale ve smyslu proti materialismu. Všimli si skutečnosti, že se člověk chytě nechtě připodobňuje tomu, co dělá. I zevnějškově je na mnoha lidech poznat, jsou-li např. dělníci nebo úředníci. Hlavně však se to projeví v zájmu o věci a události. Obchodník se dívá na les a myslí na to, kolik by se utržilo za dříví, malíř tu vidí naopak pěkné panorama pro obraz atd. Proto filosofové radili, aby se svobodný člověk pokud možno vyvaroval práce služebné, ruční, aby se ponejvíc zabýval studiem a uměním.

Křesťané sice převzali toto rozlišení k obhajobě nedělního a svátečního klidu, ale nemohli je přijat jako princip k hodnocení práce. Vždyť sám Kristus pracoval ručně, dělali tak apoštolové, první křesťané pocházeli ponejvíc z pracující třídy. Jsou si ovšem vědomi toho, že se musí stát jejich práce duchovní. Ale stává se duchovní láskou. Láskou pak rozvíjí člověk nejlépe sám sebe a i jiné. Sv. Jan Chrysostom se ptá, pracoval-li Adam v ráji, a odpovídá: byla tam hojnost všeho, nemusel pracovat, aby se užíval, ale pracoval, aby rozvinul sám sebe.

Ale, jak poznáme, která práce rozvíjí naši osobnost a která ji naopak ubíjí? To se nedá říci všeobecně, to závisí na povolání a vlohách jednotlivce. Učitel rozvíjí svou osobnost,

když dobře učí, kněz, když se věnuje službě farnosti, matka, když pracuje pro děti. Může se dobře rozvinout někdo, kdo sedí a přemýšlí? Odpovídáme: jenom je-li opravdu dobrý filosof, protože svými geniálními myšlenkami obohacuje sebe a celé lidstvo. Pravých filosofů ovšem není mnoho. Proto nechválíme každého, kdo filosofuje a nechce pracovat. Ale k jednomu druhu filosofie jsou přesto povoláni všichni. Ve staré církvi nazývali pravými filosofy mnichy, kteří se modlili za spásu své vlastní duše a celého světa. Mají být tedy osvobozeni od práce? Je zajímavé, že první mniši v egyptské poušti všichni nějak pracovali ručně, aby si opatřili to nejnnutnější k životu a nebyli nikomu na obtíž. Vyjimka se dělala jenom pro kněze, kteří hlásali evangelium. Pracují pro jiné jako všichni dělníci a proto je mají živit ti, pro které pracují.

Jinak tomu ovšem bylo v klášteřích, kde se shromažďovali řeholníci ke společnému životu. Tam se pracovalo dost a dost. Pracovalo se také

na prvním místě proto, aby se užívali, aby kryli své denní potřeby. Ale protože těch potřeb tu je daleko méně než v rodinném životě, býval tu vždycky přebytek v zisku. Co s ním? Odpověď byla vždycky jednoznačná: ten nadbytek patří chudým. Proto to byly v dějinách především kláštery, které vydržovaly sirotčince, nemocnice, školy, kulturní činnost. Cíl práce je tu čistá láska, proto posvěcuje.

Ale řeholníci si jsou vědomi, že na prvním místě

posvěcuje svět modlitba. Proto i ta je práce, služba Bohu a lidem. Jaký pak má být poměr mezi prací a modlitbou, které činnosti má kdo věnovat víc času? To se nedá říci všeobecně. Záleží to na osobním povolání. V Betánii Kristus pochválil Marii, která seděla u jeho nohou a poslouchala Boží slova. Vyvolila si činnost, která je věčná. Ale tím neodsoudil Martu, která pracovala rukama a připravovala jídlo. Jenom jí poznamenal, aby se tou prací nedala příliš duševně pohltit, aby nezapomněla na službu vyšší.

Podle tohoto vzoru jsou dodnes v církvi dva druhy řeholníků: kontemplativní a aktivní. Navzájem se doplňují. Ale i v naší vlastní činnosti se má stále setkávat Maria a Marta, podle okolností a vhodných okamžiků, které se k tomu naskytují. Tak i my, řečeno obrazně, přijímáme do domu jako hosta samého Krista.

Nejvyšší charisma Ducha svatého je láska

V Písmu se často mluví o Duchu Páně, Duchu Božím, o Duchu Kristově, Duchu pravdy apod. Teologické příručky vztahují všechny texty k Duchu svatému, třetí božské osobě.

Není to výklad násilný? Vždyť i v moderních jazycích se často vykytuje slovo "duch". Říkáme, že je v českém národě dosud živý duch Havlíčkův, Masarykův, že by všichni františkáni měli mít ducha sv. Františka z Assisi. Nikoho přitom nenapadne, že by v nich měla bydlet duše dávno zemřelého světce. Jde tu jen o mentalitu, o stejné názory, o stejnou inspiraci. Tento přibližný, přenesený význam slova "duch" stačí, jak se zdá, i k vysvětlení textů sv. Pavla, když říká, že křesťané mají ducha Kristova, ducha Božího (*Řím 8, 9*).

Kdyby bylo Písmo jenom profánní knihou, jistě by tento všeobecný význam slova "duch" docela stačil, v mnoha případech by nebylo třeba hledat význam hlubší. Netvrdíme ani, že je to výklad nesprávný. Otázka je však, je-li úplný. Vždyť i samy profánní výrazy, nemají-li být planými frázemi, vyžadují jakýsi pevný existenciální podklad. Řekněme, že Češi mají dosud "ducha Havlíčkova". Těžko bychom totéž tvrdili o Portugalcích, o Brazilčanech. Typicky "Havlíčkovu ducha" mohou mít jenom ti, kdo jej, jak se říká literárním, ale případným výrazem, sáli s mateřským mlékem. Máme mentalitu Havlíčkovu ne proto, že jsme přečetli nějaké jeho úvahy a satirické verše, ale protože jsme s ním stejného rodu. Když pak jeho myšlenky čteme, cítíme, že nám jsou blízké.

Podobná úvaha, jenomže v daleko hlubší dimenzi, je nutná k pochopení textů sv. Pavla. Křesťané mají "ducha Kristova" ne proto, že četli evangelium, vždyť je ještě neměli v ruce, ale proto, že ho dostali při křtu, že v této svátosti s Kristem "srostli" (srov. *Řím 6, 5*), že jsou s ním stejného rodu, "účastní božské přirozenosti" (2 Petr 1, 4). Plně se tu uskutečňuje Kristův příslib nového života v Bohu (srov. Jan 14, 6).

Naprosto odlišný je postup při zakládání nových hnutí politických, sociálních, kulturních. Lidé, které pojí jednotná idea, přijímají nového člena tak, že ho přeškolí, indoktrinují, naučí ho, jak myslet a jak propagovat nauku. Když se to podaří, říkají, že už si osvojil "ducha" společnosti. Nemůžeme se ubránit banálnímu přirovnání, ale rozdíl mezi takovým spolkem a církví je asi jako mezi ptákem vycpaným a živým.

Kristovi učedníci ovšem také mají společné myšlení, názory. Jejich souhrn se jmenuje víra. Ale toto myšlení vychází z jednoty života, ze společné "duše církve", tj. z Ducha svatého, není

importované zvenku jako něco cizího. Ježíš svým učedníkům po tři léta vysvětloval zásady Božího království, zdálo by se, že je přeškoloval jako nějaký zakladatel nového hnutí. Ale on sám jim prohlásil otevřeně, že jeho pravdy pochopit nemohou, dokud nepřijde Duch svatý, který je naučí všemu (Jan 14, 26). Pak se jim Kristovo kázání stane vnitřním požadavkem života.

V tomto intencionálním pojetí je potřeba rozumět textům Písma i tradice, které mluví o Duchu svatém v přirovnáních, v metaforách, v náznacích. Ježíšův příslib svátosti křtu u sv. Jana (3, 5) mluví o znovuzrození z vody a Ducha svatého. Podobnými slovy líčí Bible hned na počátku začátek vši stvořené existence, vznik života: "Duch Boží se vznášel nad vodami (Gen 1, 2)." Ve křtu se rodí nový tajemný život z Ducha svatého a z vody. V nicejsko-cařihradském vyznání se Duch svatý nazývá řecky zoopoion, doslova "ten, kdo činí živým", oživovatel.

Řeční Otcové si při této příležitosti vzpomněli na teorie prvních evropských myslitelů o vzniku života na zemi. Podle Thalety z Milétu pochází všechno z vody. Tam, kam pronikne voda, tam je život. Nazývá tedy Klement Alexandrijský Ducha svatého nebeskou vodou, která zavlažuje pustinu země a dělá z ní ráj. Voda je jen jedna a přece je v růži červená, v lilii bílá, ve fialce fialová. Podobně jeden Duch svatý se stává v lidech mučedníkem, učitelem, prorokem, každému dává zvláštní životní tvar.

Všecky projevy křesťanského života jsou tedy přímými důsledky Ducha svatého. Svatý Pavel jim říká charismata nebo plody Ducha a vypočítává jich mnoho: „Jednomu totiž Duch dává dar moudrosti, jinému zase týž Duch poskytuje poznání, jinému opět se dostává od téhož Ducha víry, jiný zase má od téhož Ducha svatého dar uzdravovat, jiný konat zázračné skutky, jiný promlouvat pod vlivem vnuknutí, jinému zase je dáno, aby dovedl rozeznat, jakým duchem se co nese, jiný může mluvit rozličnými jazyky a jiný má dar, aby uměl vykládat co tím jazykem bylo řečeno. Toto všechno působí jeden a tentýž Duch (1 Kor 12, 8-11).“

Všichni jsou si však vědomi, že je jich tak mnoho a tak různých, jak bohatý je život formami, je to "mnohotvárná Boží moudrost" (Ef 3, 10). Souhrnně se však dají pěkně vystihnout výrazem, že Duch svatý nás vede ke Kristu, doslova "uvádí do Krista", tj. dělá z každého jednotlivce i z celku obraz Kristovy dějinné skutečnosti.

Jsou tedy jména Ducha svatého podobná nebo docela totožná z názvy, kterých se užívá o Kristu. Ježíš sám dává věřícím pramen živé vody (srov. Jan 4, 14), tou vodou pak je Duch svatý. Mesiáš je světlo světa osvětlující každého člověka, který přichází na svět (Jan 1, 4n); Duch svatý je světlo srdcí. Souvislosti mezi těmito dvěma "světly" vysvětlují církevní Otcové veršem žalmu: "V tvém světle uvidíme světlo (Ž 35, 10)." V Duchu svatém poznáváme Krista. Proto u hlav tzv. učitelů církve, jako např. sv. Řehoře Velikého, sv. Basila, se maluje holubice: učí Kristovu nauku inspirací Ducha.

Za viditelný důkaz síly Ducha svatého se od počátku považují mučedníci. Odjakživa se považovali za hrdiny ti, kdo položili život za své přesvědčení. Konec antického světa se hrdinstvím nevyznačoval. Je to doba dekadentní, požitkářská. A přece se tu našli lidé, kteří se dali předhodit šelmám, stít, přibít na kříž. Byly mezi nimi i ženy a malé děti. Ti, kdo je znali, je nepovažovali za siláky, ale obdivovali v nich sílu Ducha, který je ve "slabém těle", tj. ve slabém člověku. Jsou tedy svědkové, řecky a latinsky martyres, že tento Duch skutečně existuje a působí. V očích světa to bylo svědectví silnější než proroctví a zázraky.

Duch svatý však je od počátku viditelný navenek ještě v jiném, a to hlavním projevu. Římská říše usilovala o sjednocení celého tehdejšího světa. K dispozici měla obrovské vojenské, státní, jazykové a kulturní možnosti. A přece se tzv. Pax Romana, mír pod nadvládou císařského Říma, udržoval jen násilím a nakonec se rozpadl, jako se nutně rozpadá vše umělé. Na zříceninách vzniká nová jednota světa v Duchu a v pravdě, jednota těla Kristova, církve. Proto už sv. Pavel považuje za nejvyšší charisma, nejpodstatnější projev Ducha svatého lásku, tj. vzájemné pouto života v Bohu. „Lásku však kdybych neměl, jsem jako zvučící kov a řinčící zvon (1 Kor 13, 1).“

Zákon Ducha osvobodí tě od zákona hříchu a smrti (Řím 8,2)

Od nejstarších dob až dodnes společnosti bojují proti zlu zavedením dobrých zákonů a vyloučením těch, kdo zlo činí, zločinců. Byla-li primitivní forma tohoto úsilí krevní msta, v kulturní aténské obci uspořádané podle Platónovy *Politeia* se občanům předkládalo dokonalé rozumné právní zřízení. Ale v obojím případě se projevovaly nedostatky. Krevní mstou se vybíjely kmenové skupiny navzájem. V Aténách Platón zažil, že byl podle spravedlivých zákonů odsouzen k smrti jeho spravedlivý učitel Sokrates. A sv. Pavel zažil ještě horší zkušenost v Jeruzalémě: k smrti byl podle Božího zákona odsouzen Syn Boží. A co my křesťané? Denně zakoušíme, jak nad námi panuje moc hříchu, která se pro nás stala zákonem smrti.

Abychom si uvědomili, proč jsou zákony tak bezmocné, musíme si všimnout, jak vznikly a kdo zaručuje jejich platnost. Poučné jsou dějiny řecké *polis*, civilizované obce. Aby se ubránili tyranům, samovládcům, občané se dohodli společným rozumným uvážením, že budou mít nad všemi autoritu jistí principy soužití, které se uzákoní pro všechny. To, co Řekové dělali pro jednotlivé obce, chtěli Římané zavést v celém světě: jednotné spravedlivé zákony. V demokracii, vládě lidu, jsou zákony výsledkem rozumné životní úvahy moudrých lidí. Ty ovšem nestačí na přemožení mocí hříchu a smrti. V tomto směru se Židé cítili opravdu privilegovaní. Věřili, že jejich Zákon pochází přímo od Boha a že Bůh sám střeží jeho zachování. Jsou to zákony určené k ochraně života, jejich porušení tedy přináší smrt. Dočteme se to už na počátku Bible v historii o hříchu prarodičů. Ti se podle výkladu ruského myslitele P. Šestova dopustili chyby dvojí: přestoupili Boží příkaz a utrhlí plod, který rostl na stromu života. Oddělen od něho stal se stravou smrtonosnou.

Ta historie se u lidí stále opakuje. Bůh nás volá k životu, zaručuje jej svými příkázáními. Ale člověk je stále přestupuje, upadá tedy stále do moci smrti a satana. Je takový život zásadně tragický? I po stránce literární je Bible kniha, která nezná tragedii. Kdykoli se tu vypravuje o nějakém provinění a trestu, hned za tím se zjevuje příslib Boží, že to neštěstí bude překonáno. Vidíme tu už u hříchu prvního. Svedl k němu satan, ale slyšíme hned předpověď, že přijde ten, kdo rozdrtí jeho hlavu (*Gn 3,15*).

Bůh však neuskutečňuje svou záchranu lidí bez jejich spolupráce. Aby to mohl správně a snadno dělat dal jim psaný Zákon, Písmo svaté. Jak vzniklo? Zabýval se tou otázkou už Origenes. Souhrnně můžeme jeho myšlenku vyložit takto. Aby člověk zachoval Boží vůli, musí ji znát. Prvnímu nevinnému člověku k tomu dostačil hlas svědomí a pohled na Boží ruku v přírodě. Hříchem se ty dva čisté prameny zakalily. Proto Bůh v příhodných okamžicích osvětlil jisté lidi, stali se znovu čistě vidoucími vůli Boží. To, co viděli, řekli lidskými slovy, prorokovali. Pak to i napsali. Tak vzniklo Písmo svaté, psané Boží zákony. Nebyly dány k tomu, aby osobní svědomí nahradily psanou regulí, ale Písmo je lék, kteří slouží k tomu, aby se svědomí očistilo a probudilo k živosti novým osvícením Ducha Božího. Je tu tedy spolupráce dvou zákonů: Ducha a litery. Obojí je potřeba slyšet současně. Jenom tak zase navážeme znovu pravý rozhovor s Bohem, slyšíme jeho hlas a cítíme jeho životodárnou sílu.

V dějinách Izraele Bůh stále naléhal na zachování svých zákonů, přestupníky často trestal smrtí. Ale ku podivu měl i soucit s nevěrným lidem, odpouštěl a skrze proroka Ezechiela vyslovil jeden ze svých nejkrásnějších příslibů. Je to jakoby najednou pochopil lidskou slabost. Nedokáže být Bohu věrným, dokud bude mít tvrdé kamenné srdce. Slibuje tedy, že přijde obnova srdce novým Duchem a nová smlouva milosti s Bohem. To se uskutečnilo, jak sv. Pavel stále zdůrazňuje, příchodem Ježíše Krista. Píše Galatům: „Jak je to potom se zákonem? Byl dán jen do doby, než přijde ten zaslíbený potomek (Abrahámův)... Je tedy zákon proti Božím slibům? Naprosto ne! Kdyby tu byl zákon, který by mohl dát život, pak by vskutku spravedlnost byla ze zákona. Ale podle Písma je všechno v zajetí hříchu, aby se zaslíbení, dané víře v Ježíše Krista, splnilo těm, kdo věří... Zákon byl naším dozorcem, až do příchodu Kristova, až do ospravedlnění z víry (*Gal 3, 19-24*).

Co tedy vytýká Pavel svým současníkům Židům a sobě před obrácením? Jsou to především dvě věci: zapomněli, že zákon byl dán jako smlouva lásky Boží spojené s

velkými přísliby Mesiáše do budoucna. Tak se také stalo, že když se ty přísliby naplnily v Kristu, jej samého odsoudili a jeho Ducha, který by obměkčil jejich zatvrzelé srdce, nepřijali. Proto se Pavel nebojí říci, že jejich farizejské zachovávání předpisů zákona jim nemůže přinést spásu, ale naopak hřích a smrt (*Řím 7,7-10*). Nový zákon je v Kristu, zákon lásky (*Řím 5,5*), zákon Ducha (*Gal 5, 16-23*).

Jaké aktuální důsledky z toho odvodíme pro dnešní dobu? Jak jsme se zmínili, žijeme i my v době, kdy se náprava světa očekává od zavedení dobrých světových zákonů. Vedoucím činitelem je tu společnost laická a předpokládáme u mnoha z jejich představitelů dobrou vůli. Ale hned hodnotíme výsledek této snahy. Jsou-li do nich vřazeny předpisy přímo odporující poselství evangelia Kristova, je evidentní, že se jim postavíme na odpor. Můžeme však doufat, že upřímní lidé jsou ochotni sestavit takový soubor společných přirozených práv, který bude z hlediska křesťanské víry neúplný, ale přesto užitečný. Dovedeme tu snahu ocenit a podporovat. Mohou takové zákony sloužit jako vychovatel ke Kristu podobně jako Starý zákon. Ale jejich zachování zaručí jenom ti, kdo budou mít ke Kristu oči upřené. Samo zákonodárství nepřemůže sílu hříchu a smrti. Platí tedy i o nich výrok Pavlův, že poznáním zákona se hříchy proti němu ještě přitíží, jak u židů tak i u pohanů. Ale Duch přichází na pomoc naší slabosti. „Víme, že všechno napomáhá k dobrému těm, kdo milují Boha, kdo jsou povoláni podle jeho rozhodnutí... Které povolal, ty také ospravedlnil, ty také uvedl do své slávy“ (*Řím 8,28-30*).

Křest Duchem

Sv. Jan Křtitel křtil vodou, ale ohlašuje, že Ježíš přijde po něm, aby křtil Duchem svatým. Často je slyšet oprávněnou otázku: Jaký je v tom rozdíl? Katecheti mají stálou odpověď. Jenom křest Duchem je svátostný, to jest opravdově účinný. Ale ten první má tedy malou cenu? To zase nikdo nechce tvrdit. Jak tedy rozdíl

mezi dvěma křty lépe vysvětlit? Já sám se to snažím vyjádřit dvěma výrazy: křest vodou je morální, křest Duchem je ontologický. Ale pak se mi smějí, že dělám to, co dělají učení lidé. Tomu, co nevědí, dají cizí jména a myslí si, že je to vyřešeno. Proto musíme začít od jiného konce, abychom pochopili slova, která užíváme.

Co je křest vodou? Je to očištný obřad známý z různých náboženství. Je symbolický. Voda očišťuje tělo. Kdo se dá pokřtít vodou, vyzná veřejně, že si je vědom svých chyb a špatných skutků a že má dobrou vůli se napravit. Říkáme také, že se chce obrátit. Uznal, že jde špatnou cestou, nechce v ní pokračovat, vrátí se nazpět. To je jistě vzácné a důležité rozhodnutí. Od toho okamžiku se jeho život změní. Banální příklad: student nestudoval, poslouchal muziku. Najednou zjistí, že jsou zkoušky blízko, začne horlivě studovat. Napraví se od toho jistého okamžiku, ale nenapraví už to, co je ztracené v minulých dnech. Ten, kdo nepozorností ztratil peníze, si začne dávat pozor, aby

už je neztrácel, ale ztracené předtím už mu nikdo nevrátí.

V tomto smyslu si jsme vědomi, že se může každý člověk morálně obrátit, napravit. Je to radostné. Ale zůstane bolestná výčitka: věčná škoda toho ztraceného. Minulé chyby žádná voda neomyje. V Shakespearově tragédii *Macbeth* si vražedkyně stále umývá ruce a stále na nich vidí skvrny krve. Ale přesto lidé tuší, že by mohla existovat nějaká zázračná voda, která dokáže udělat víc. V Indii se chodí omývat k pramenům Gangu, předpokládají, že tam má voda víc moci odpouštět hříchy. Písmo svaté naopak tvrdí, že hříchy může opravdově odpustit jenom Bůh. V jakém smyslu? Nazveme to ontologicky. To znamená, že se celý člověk zachrání, že Bůh použije i pomýlené minulosti k tomu, aby sloužila k dobrému, k přiblížení k Bohu. Je-li morální obrácení jakoby vyzdravení z dlouhé nemoci, pak je to, které jsme nazvali ontologické, jakoby vzkříšení z mrtvých. Evangelium mluví o

"narození znova". Nemohl ta Ježíšova slova pochopit ani dobrý a upřímný učitel Božího zákona, jakým byl Nikodém: „Jak se může člověk narodit, když už je starý? Nemůže přece vstoupit do těla své matky a podruhé se narodit“ (Jn 3,4). Ale Ježíš trvá na svém: „Amen, amen,

pravím tobě, nenarodí-li se kdo z vody a z Ducha, nemůže vejít do království Božího“ (Jn 3,5).

Jsou tedy v křesťanském křtu dva prvky: omývání vodou jako symbol našeho vlastního rozhodnutí k nápravě morální, a je tu také Duch Boží, který ontologicky, reálně napraví všechno, co jsme hříchem ztratili. Křest je svátost, tj. v lidské modlitbě se modlí sám Kristus, posílá svého Ducha, který je stvořitel a obnovitel země. Křest je spojen s pokáním a v této souvislosti je pokání radostná zvěst, příchod Božího království. „Čiňte pokání!“ bylo hlavní téma kázání svatého Jana Křtitele, který křtil vodou, ale jako prorok už viděl blízké doplnění svého poslání: „Já křtím vodou, uprostřed vás stojí ten, koho vy neznáte... Spatřil jsem, jak Duch sestoupil jako holubice z nebe a zůstal na něm“ (Jn 2,26 násl.). Kdyby byl sv. Jan přítomen při svátostném křtu, který se koná v církvi, více méně by opakoval totéž.

Z toho pak plyne důsledek. Omývání vodou trvá jen chvíli, ale zůstává čisté tělo. Znamená-li naše morální rozhodnutí odřící se zla, i to může být vyslovena krátce, ale musí mít trvalé důsledky. Duch svatý je naopak věčně činný, nikdy nepřestává. Křest Duchem je tedy stálé pokračování křtu vodou. V člověku je nová síla, která ho postupně a vytrvale přeměňuje, aby přecházel z života lidského do života Božího, Duch nás stále víc a víc zduchovňuje po celý život.

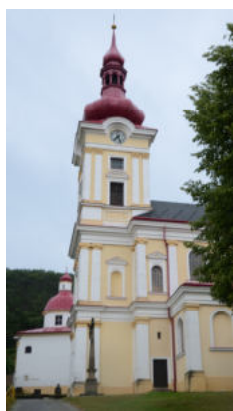
Projevuje se to na prvním místě v poznání. Jsme totiž stále vystaveni iluzím. Platon tvrdil, že smysly nám stále zastiňují pravdu. Křesťanská askese neobviňuje tělesné smysly, ale obžalovává tzv. mínění světa, které nás stále odvádí od pravdy Kristovy a vnucuje nám pravdy iluzorní, pomýlené. Užívá k tomu všech prostředků moderní publicistiky,

propagandy. Vnucuje se nám např. všemi prostředky mínění, že je lidské právo to, co je vraždou. Podle zkušenosti je stále opakovaná lež všeobecným míněním. Jak je možné se tomu bránit? Omlouváme proto mládež, když jedná perverzně: „Nedivte se, vždyť nikde nic jiného neslyší a nevidí. Jsou ohlušeni a zaslepeni.“ Jak jim pomoci? Možná nemají žádnou dobrou výchovu, nepotkali nikoho, kdo by jim promluvil k srdci. Ale pokřtění přece jen někoho mají. Je přímo v samém srdci: Duch svatý, který stále mluví hlasem svědomí a otvírá oči slepým. Děje se to někdy jakoby zázračně. Sami se tomu diví, že našli víru v prostředí, které ji vším možným způsobem popíralo.

Daleko podivnější bývá činnost Ducha svatého v našich náklonnostech. Sami to víme, že jsme následkem hříchu nakloněni ke zlému. Jak špatné myšlenky nás napadají i v kostele i při modlitbě! Proč jsou reklamní tabule tak často pornografické? Protože ti, kdo je vyvěšují, vědí, že takové obrazy spontánně přitahují oči. Ale přesto máme sílu ubránit se. Je od Ducha svatého, který křtem přebývá v nás jako Duch pravdy a spravedlnosti. Važme si tedy svého křtu, vracejme se k němu vděčně v myšlenkách. Úspěšně žít je umění rozvinout všechny vlohy, které člověk dostal při zrození. My jsme se zrodili znovu. Žijme v tom Duchu.

**FARNOST EUCHARISTII, MODLITBOU, DOBROČINNOSTÍ ŽIJE.
PROSÍM S VDĚČNOSTÍ - PAMATUJTE DAREM NA RODINU SVÉ FARNOSTI:**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PUSTIMĚŘ:
číslo účtu: 1560129309/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST DRYSICE:
číslo účtu: 1560130369/0800**

**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST PODIVICE:
číslo účtu: 1560131329/0800**

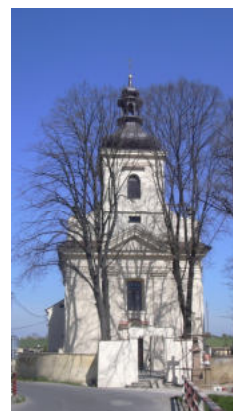
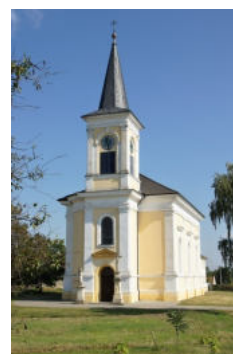
**ŘÍMSKOKATOLICKÁ FARNOST TOPOLANY:
číslo účtu: 1560196309/0800**

**SVŮJ DAR NAVÍC MŮŽETE ODEPSAT Z DANÍ!
POŽADAVEK NA POTVRZENÍ PRO ODPIS ZAŠLETE NA EMAIL:
josef.benicek@seznam.cz**

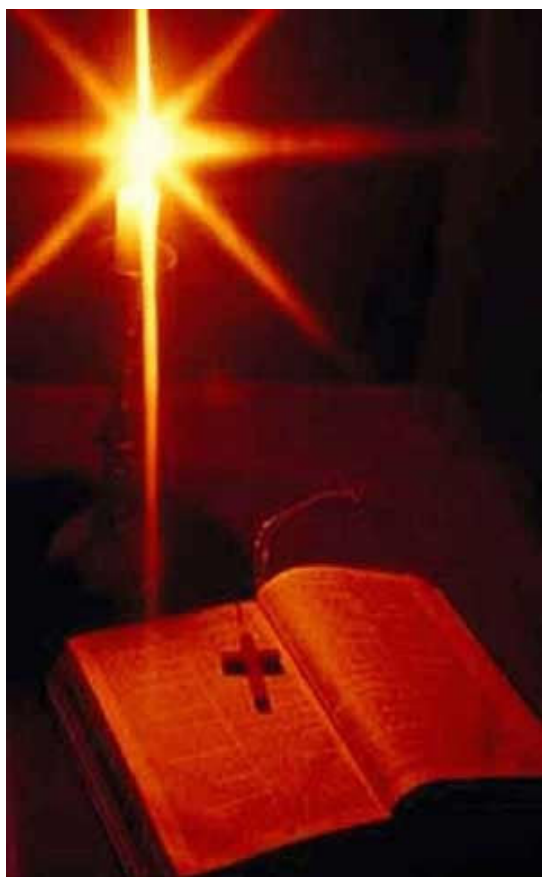

PÁN BŮH ZAPLAŤ ZA VÁŠ DAR A ŽEHNEJ VÁM!

FARNÍ INFORMÁTOR, XXIX. ročník, týdeník pro vnitřní potřebu farností PUSTIMĚŘ, DRYSICE, PODIVICE, TOPOLANY (tel.+záznam. 517356351, Email: josef.benicek@seznam.cz). Vychází každou neděli díky Božím požehnání, mému namáhání a vašemu finančnímu přispívání. Na mě pamatujte v modlitbě a na svůj příspěvek u pokladny v kostele – „Příspěvky na Farní Informátor“ označené (resp. na účet farností u ČS a.s., Vyškov, č.ú.: 1560129309/0800), neboť bez toho, jak každý nepochybně ví, by letošní ročník mohl být i poslední. Díky sponzorům dotovaná cena: **25,-Kč/ks**. Tisk: MORAVIATISK spol s r.o. Ve formátu pdf na <http://www.pustimer-farnost.cz>.

LITURGICKÉ TEXTY SLAVNOSTI NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

1. ČTENÍ – PŘ 8,22-31

Čtení z knihy Přísloví.

Toto praví Boží Moudrost: „Hospodin mě vlastnil na počátku svých plánů, od pradávna před svými skutky. Od věčnosti jsem utvořena, od začátku, dříve než povstala země. Než byly propasti, jsem se narodila, než byly prameny, bohaté vodou, dříve než byly zaklíněny hory, před pahorky jsem se narodila, dříve než učinil zemi a shromáždění vod, první hroudy země. Byla jsem tam, když rozpínal nebesa, když nad propastí vyměřoval obzor, když na výsostech upevňoval oblaka, když dával sílu pramenům oceánu, když určoval moři jeho meze, aby vody nepřekročily jeho břehy, když upevňoval základy země, tu jsem u něho přebývala jak nejmilejší dítě, den co den jsem byla jeho potěšením, před ním jsem si v každou dobu hrála, hrála jsem si na okruhu jeho země, rozkoší mi bylo stýkat se s lidmi.“

ŽALM 8

Když se zahledím na tvá nebesa, dílo tvých prstů, – na měsíc, na hvězdy, které jsi stvořil: – Co je člověk, že na něho myslíš, – co je smrtelník, že se o něho staráš? Učinils ho jen o málo menším, než jsou andělé, – ověnčils ho ctí a slávou, – dals mu vládnout nad dílem svých rukou, – položils mu k nohám všechno: Ovce i veškerý dobytek, – k tomu i polní zvířata, – ptáky na nebi a ryby v moři, – vše, co se hemží na stezkách moří.

2. ČTENÍ – ŘÍM 5,1-5

Čtení z listu svatého apoštola Pavla Římanům.

Bratři! Jestliže jsme ospravedlněni na základě víry, žijeme v pokoji s Bohem skrze našeho Pána Ježíše Krista. Skrze něho totiž máme vírou přístup k této milosti a pevně v ní stojíme. Naše chlouba je také v tom, že máme naději dosáhnout slávy u Boha. Ale nejen to! Chlubíme se i soužením. Víme přece, že soužení plodí vytrvalost. Vytrvalost plodí osvědčenost, osvědčenost plodí naději. Naděje však neklame, protože Boží láska je nám vylita do srdce skrze Ducha svatého, který nám byl dán.

EVANGELIUM – JAN 16,12-15

Slova svatého evangelia podle Jana.

Ježíš řekl svým učedníkům: „Měl bych vám ještě mnoho jiného říci, ale teď byste to nemohli snést. Ale až přijde on, Duch pravdy, uvede vás do celé pravdy. On totiž nebude mluvit sám ze sebe, ale bude mluvit to, co uslyší, a oznámí vám, co má přijít. On mě oslaví, protože z mého vezme a vám to oznámí. Všechno, co má Otec, je moje; proto jsem řekl, že z mého vezme a vám to oznámí.“

***At' tato vaše krásná pout' je příležitostí k hlubší důvěře
v odevzdanosti Bohu, v růstu ve víře a v objevu,
že náš život, i přes všechny zkoušky a utrpení,
je už nyní zakoušením krásy, bohatství a jasu božské Trojice***

(poslední homílie J. E. Giovanniho kardinála Coppy, čestného občana Drysic, u hrobu sv. Petra v kryptách vatikánské baziliky, *Peregrinatio Ad Miracula Fidei*, slavnost Nejsvětější Trojice, 15. června 2014)

Milovaní moravští poutníci,
jsem dojat, že mohu být zase s vámi v této kapli Hrobu svatého Petra ve vatikánské bazilice, po tolika měsících lékařské péče: už toto je velký dar Pána. A mně i vám ho Pán dává právě o slavnosti Nejsvětější Trojice, ústředního tajemství naší víry. Trojice je totiž pramenem a počátkem všech událostí dějin spásy,

jež jsou duší celého liturgického roku, a které znovu prožíváme v liturgii a v modlitbě o velkých každoročních slaveních: od adventu, kdy se připravujeme na přijetí Božího Syna, k vánocům a jejich slavnostem, kdy uprostřed nás adorujeme jednorozeného Syna, poslaného od Otce; v době postní, která dává znovu prožívat pokání čtyřiceti dnů a čtyřiceti nocí Spasitele světa, v očekávání jeho utrpení a umučení; o velikonocích, jež jsou triumfem Boží lásky zjevené v Kristu, který pro nás trpěl, umřel a vstal z mrtvých, aby nám znovu daroval Boží život, který jsme ztratili prvotním hříchem; až po Letnice, slavnost, při níž na nás sestupuje Duch svatý, který nás činí Božími dětmi a přáteli. Tyto velkolepé Boží dary jsou počátkem všech ostatních, které v našem životě dostáváme: svatá Církev, která nám udílí Boží život skrze svátosti, jež nás zbožšťují od narození až do smrti, zvláště pokání, které nás obrací ke změně života, a Eucharistie, která nás sytí Tělem a Krví našeho Pána, Ježíše Krista, jenž živý a pravý přichází, aby přebýval v našem srdci.

Ano, svátek Trojice je srdcem našeho života víry. A je pěkné, že jej slavíte o vaší pouti, která je jakoby předjímáním velkých darů, které dostáváme od Trojice. Je to pouť ad miracula fidei, k

„zázrakům víry“, na něž je Itálie bohatá každým svým městem i krajem, od Benátek po La Vernu se svědectvím svatého Františka, s nímž se setkáte na jeho místech v Umbrii až po jeho hrob v Assisi, kde je dosud stále živý; Orvieto s připomínkou velkého eucharistického zázraku, s nímž jste spojili i Bolsenu, kde k němu došlo; a potom Řím, centrum křesťanské víry, s přítomností papeže a bazilikou svatého Petra, a nakonec Terst na zpáteční cestě domů. Velké putování po místech, svatyních a událostech, jež jsou skutečně bohatým souhrnem „zázraků víry“, které Nejsvětější Trojice rozesela uprostřed nás, aby nám sdělila, že nás miluje, v životě provází a pamatuje na nás ve všech našich potřebách.

Liturgie Slova této slavnosti napomáhá k prohloubení naší víry v tajemství lásky Trojice.

V prvním čtení jsme ještě ve stínech Starého zákona naslouchali zjevení trojjediného Boha, jak se ho dostalo Mojžíšovi, který se sklání až k zemi a slyší Boží zvolání: „Hospodin, Hospodin, Bůh milosrdný a milostivý, ... velmi laskavý a věrný“ (Ex 34,5).

Ve druhém čtení, v plnosti novozákonního světla, svatý Pavel uzavírá svá povzbuzení k dokonalému křesťanskému životu velkým vyznáním Trojice: „Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží a společenství Ducha svatého s vámi se všemi“ (2Kor 13,13).

V Janově evangeliu pak zaznělo definitivní slovo Ježíše, který nám odhaluje tajemství Trojice: „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. Bůh přece neposlal svého Syna na svět, aby svět odsoudil, ale aby svět byl skrze něho spasen“ (Jan 3,16ss).

Ano, Trojice je zcela láskou a milosrdenstvím:

miluje nás, odpouští nám a svou radost nachází v tom, že nám může sdělovat svůj vlastní život. Vy, drazí Češi, jste žili po dlouhá desetiletí pod režimem, který vám chtěl vzít víru v Boha lásky a odpuštění: proto také více než kdo jiný dokážete chápat bohatství zjevení Boha, který je plností lásky, něhy, dobroty, a odpuštění.

Přeji vám, aby tato vaše krásná pouť byla příležitostí ke stále hlubší důvěře v odevzdanosti Bohu, v růstu ve víře a v objevu, že náš život, i přes všechny zkoušky a utrpení, je už nyní zakoušením krásy, bohatství a jasu božské Trojice, slávy a radosti svatých v nebi: nevýslovného, úchvatného a živého tajemství, které nám - stejně jako Mojžíšovi, - už nyní v tomto pozemském životě dává poznat srdce Boha, a celé Církvi otvírá nedozírné obzory naděje a lásky k našim bratřím: vždyť všichni se máme navzájem milovat a vzájemně si odpouštět, protože všichni jsme dětmi jednoho Boha, který je láskou, a navzájem jsme bratřími a sestrami v budování civilizace lásky a pokoje.

+ Giovanni card. Coppa

Mons. Fortunato Frezza kardinálem

„... *anche i pellegrini giunti dalla storica terra di Boemia* ...“

(Mons. Fortunato Frezza¹, kanovník kapituly svatopetrské baziliky: homílie při mši svaté u oltáře Katedry sv. Petra ve vatikánské bazilice, slavnost Nejsvětější Trojice, 15. června 2014)

Bratři a sestry, a **také vy, poutníci, kteří jste připutovali z památné české země**, vy všichni pokřtěni ve jméno Trojjediného Boha, Otce, Syna a Ducha svatého.

Jen co jsme uzavřeli rozjímání velkých tajemství Pánova zmrtvýchvstání a Soslání Ducha svatého, stojíme dnes před neproniknutelnou hlubinou Nejsvětější Trojice, Otce, Syna a Ducha svatého. Necháváme se nést tímto svatým tajemstvím, bez nároku opírat se o krátkozraké a matné nástroje lidského bádání.

Tajemství stačí samo o sobě. Tajemství vykládá sebe sama: je proto, že je, stejně jako je tomu s láskou: „Miluji, protože miluji“.

---

¹ Poutníci Peregrinatio Ad Miracula Fidei, - vzhledem ke zdravotním obtížím J. E. kardinála Coppy, - se měli původně účastnit mše svaté o slavnosti Nejsvětější Trojice u oltáře Katedry sv. Petra, které předsedal Mons. Frezza (nar. 1942, Viterbo), kanovník kapituly sv. Petra a podsekretář synodu biskupů. Tento dne 8. června odpověděl na mou prosbu ze dne 4. dubna 2014 o zaslání homílie mše svaté, abych ji mohl přeložit pro poutníky. V emailu dodává: „... *děkuji Vám za Vaši pozornost a laskavost. Do České republiky jsem se dostal v červenci 1991, krátce po pádu komunizmu. Chtěl jsem najít hrob mého strýce, válečného zajatce, na hřbitově v Černém Dole, nedaleko Vrchlabí. Hrob jsem našel a v roce 1995 jsem převezl do Itálie ostatky mého strýce, který zemřel při pracovním neštěstí v kamenolomu v Černém Dole v roce 1917. Dobře také znám italské trapistky v klášteře poblíž Prahy. Připojuji homílii, o kterou jste žádal, a prosím, abyste její překlad otiskl ve vašem farním týdeníku. Přeji Vám šťastnou cestu a pěknou slavnost Soslání Ducha svatého....“*. V neděli 29. května 2022 o slavnosti Nanebevstoupení Páně, papež František svolal na 27. srpna 2022 konzistoř a přečetl seznam nových kardinálů. Mezi nimi je právě Mons. Fortunato Frezza, kanovník u sv. Petra.

V lavicích katechizmu jsme se naučili, že prvními tajemstvími naší víry jsou Boží jedinnost a trojice, vtělení, utrpení a smrt našeho Pána Ježíše Krista.

Tedy, když se nacházíme v lavicích života, neseme ve svém vyznání víry tatáž slova, kterým nás tehdy učili. A běda, pokud by tomu tak nebylo. Školou tohoto učení je dnes liturgie, v níž nacházíme hláсанé a slavené Boží slovo, jemuž učili učitelé v posloupnosti času, od doby Exodu až k plnosti času Pána Ježíše a jeho apoštolů. V dnešní liturgii Nejsvětější Trojice se setkáváme s Mojžíšem na hoře, apoštolem Pavlem v jeho listu a evangelistou Janem v jeho evangeliu.

Mojžíš vystupuje na horu a Pán sestupuje v oblaku. Aniž by čekal, že Mojžíš pronese slova modlitby, představuje se, vyslovuje své jméno a označuje se za plného milosrdenství, bohatého milostí. Mojžíš bezprostředně odpovídá klaněním a žádá, aby pokud je tomu tak, jeho milost spočinula na lidu a jeho milosrdenství se projevilo odpuštěním, aby se lid ze vzdorujícího stal Božím vlastnictvím, Božím dědictvím, podřízeným Pánu. Mojžíšova modlitba

zněla totiž takto: „Pane, jestliže jsem našel u tebe milost, ať jde Pán uprostřed nás. Ano, je to lid tvrdé šije, ale odpusť naši vinu i náš hřích a přijmi nás jako dědictví.“ Mojžíš poznal Boha, Pána, jako milost, milosrdenství, mocného v odpuštění, vytrvalého v držení lidu jako dědictví, jako výlučné vlastnictví. Toto je jediný Bůh, kterého poznal Mojžíš a jak o něm učil lid.

Pavel z Tarsu, budoucí apoštol, se narodil jako farizeus a jako takový zůstal ve škole Mojžíšově. Také on poznal jediného Boha, jak se o něm učil a dověděl v synagóze, u nohou Gamaliela, svého milovaného učitele. Avšak onoho dne, kdy mu šupiny spadly z očí, Pavel vidí jiného učitele, zmrtvýchvstalého Ježíše, který jej v oslnivém světle osobně v okamžiku učí svému evangeliu. On však, farizeus, jímž byl, se musí ptát: „Kdo jsi?“ Odpověď na sebe nenechá dlouho čekat: „Já jsem Ježíš“. Jako Mojžíš slyšel na hoře svaté jméno, tak i Pavel naslouchá jménu, které je nad každé jiné jméno. A s tímto jménem se naučil pravdě o Bohu, „milost Pána Ježíš Krista, láska Boží a společenství Ducha svatého“. To píše, jak jsme slyšeli, křesťanům do Korinta, mezi nimiž bylo mnoho těch, kteří patřili k Mojžíšovi a bylo jim zatěžko spojit jediného Boha, Pána Ježíše Krista a Ducha svatého. Je totiž známo, že v Korintu musel Pavel vytrpět rozdělení a nepřátelství ze strany těch, kteří protože se považovali za nadapoštoly, nadále učili starým a nedokonalým naukám.

Pavel dovršuje Mojžíšovu nauku, neboť našel v Bohu lásku Otce, milost Syna a společenství Ducha svatého, objev odpovídající tomu Nikodémovu, učeníka, který vyhledával Ježíše i v noci. Z Janova evangelia jsme slyšeli, že Ježíš osobně zjevuje

Nikodémovi Otcovu lásku ke světu, víru v Syna, spásu, které se dostává těm, kdo mají víru v Synovo jméno: „Tak Bůh miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.

Mojžíš, Pavel a Jan: tito naši učitelé v dnešní liturgii Nejsvětější Trojice nás naučili těmto slovům svým vlastním životem, zcela odevzdaným do rukou Boha Otce, Syna a Ducha svatého.

My, stejně
jako
učedníci,
se můžeme
na našeho
Mistra, Pána
Ježíše,
obrátit
s otázkou.
Ježíš je
zvyklý
dostávat
otázky
od svých
učedníků,
jako
'kde
bydlíš?'

'rozmož naši víru', 'ke komu půjdeme?'. Naše otázka na Ježíše je právě tato: „Pane Ježíši, ke komu můžeme jít? Kdo by nám dokázal dokonale promluvit o tobě, Synu, Duchu svatém, o Otci, který je na nebesích?

Aby uspokojil naše tázání, mohl by Ježíš obrátit odpověď, které se mu dostalo v Káně Galilejské: „Poslechněte všechno, co vám řekne“. Maria z Nazareta, Matka Ježíšova, je tou jedinou osobou, která viděla Trojici na této zemi: oblak Zvěstování, Syna narozeného v Betlémě, oheň Letnic.

Každý mistr má svou nauku a tato Mariina je jedinečnou na nebi a na zemi. Už na počátku Božího tajemství v ní, Anděl sestupuje, Duch svatý je přislíben, oblak – tentýž, který viděl Mojžíš, sestoupí na ni, Syn se narodí. K ní se obracejí tato slova: „Duch svatý na tebe sestoupí a moc nejvyššího tě zastíní, počneš syna“.

Plná té milosti, kterou i Mojžíš poznal a vzýval jako milosrdenství na svůj tvrdošíjný lid, podrobena Pánu jako služebnice, stává se jeho vlastnictvím a dědictvím, zcela mu náležejícím, výlučným jméním. V ní se zjevují a uskutečňují první dvě tajemství naší víry: Trojice a vtělení Syna.

Církev v ní nachází dokonalý obraz své víry a předjímání jejího završení v nebi; od ní dostává oporu, posilu, útěchu během svého pozemského putování ve jménu Trojice, od křtu až po poslední patření, kdy uvidíme Boha tak, jak je.

Svatá Maria, Matko Boží, už nás Otci, dej nám Syna a vypros nám Ducha svatého.
Tak se staň.

NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.

ČESTNÝ OBČAN PUSTIMĚŘE

*Zvolit si, co nám nabízí Nejsvětější Trojice,
nebo smrt v bláznovství*

"Ve všem, s čím se setkáváme, pozorujeme neřešitelné rozpory. K rozřešení těchto problémů nemáme jinou možnost než následující: Vybrat si to, co nám nabízí Nejsvětější Trojice, nebo smrt v bláznovství." Tato slova napsal Pavel Florenský, kterého dnes mnozí ve světě uznávají za jednoho z nejhlubších teologů mystéria Nejsvětější Trojice. Ale došel k tomu zvláštní osobní konverzí. Byl ateista a geniální matematik. Ale sama matematika jej přivedla ke křesťanství.

Co je předmětem matematického studia? Nejsou to čísla sama. K čemu by bylo dobré shromažďovat čísla? Matematik studuje vztahy, které se dají číslu vyjádřit. Dokáže se tím zabývat vášnivě. Je známé, že matematici jsou nejroztržitější lidé. Jsou tak zabráněni do rovnic a logaritmů, že zapomenou na celé okolí. Ale každého napadne: Není to jenom hra, jako je luštění křížovek? Jaképak mohou být vztahy mezi mrtvými čísly a neživými

věcmi? Opravdové vztahy jsou jenom mezi osobami. Lidé proto někdy radí mladému matematikovi: „Nech rovnic a logaritmů a zamiluj se! Vždyť život není matematika.“ Matematik se možná zamiluje, ožení se, stane se dobrým manželem a otcem rodiny. Ale v matematiku nepřestane věřit. Cení si ji proto, že studuje stále vztahy, a ne jenom chvilkové, jak je tomu mezi lidmi. I Florenský byl dobrý manžel, ale matematiky si vážít nepřestal. Studoval vztahy, které tu nacházel. Jednoho dne mu však přišla inspirace. Mají-li tu být vztahy věčně platné, musejí za nimi být i věčné osoby. Takové pak jsou jenom tři Božské osoby v jednom Bohu. Z toho pak vyplynul nečekaný závěr: existence Nejsvětější Trojice je nutná k tomu, aby matematika nezůstala jenom laciným hlavolamem.

Kantovi se zdálo, že vyznání jednoho Boha ve třech dobách nemůže mít nijaké zvláštní důsledky pro praktický život. Florenský začal postupně a důsledně ukazovat opak. Víra v Nejsvětější Trojici se nám zdá na první pohled protichůdná: tři nemohou být jeden, jedno není potřeba bezdůvodně dělit na tři. I teologie učí, že tu jde o tajemství víry, které logika nevyřeší. Vědci před tajemstvími unikají. Mají rádi jenom to, co je jasné. Hledají jasné ideje, *idea clara et distincta*, jak si to přál otec moderního myšlení René Descartes. Ale i je popírá praktický život. Vždyť ten se nám jeví jako plný protikladů, tak velkých, že na ně ani nechceme myslet. Jak bychom např. dokázali smířit nutnost pořádku a věčnou touhu člověka po svobodě? Obdivujeme pořádek ve vesmíru, kde se všechno děje podle neměnných přírodních zákonů. Máme rádi pořádek ve společnosti, v práci i doma. Přitom však bojujeme stále o to, abychom mohli jednat svobodně, nezávisle, podle své vůle. Jsou ty dvě věci slučitelné? Těžko a jen s jistými kompromisy.

A přece si ty dvě snahy neodporují v životě Božím. Tam jsou tři osoby, neskonale svobodné, ve vzájemném vztahu. Ale sjednotí se v jednotě Boží. A Bůh je absolutní, neměnná hodnota, zdroj všeho pořádku. Je to lidsky těžko myslitelné a ještě obtížněji uskutečnitelné. Ale přesto Bůh dává věřícím účast na svém životě v církvi. Proto už od založení byla odleskem trojjediného Boha. Po seslání Ducha svatého mnoho lidí v Jeruzalémě přijalo křest. Byli z různých krajů a různé mentality, ale měli, jak čteme ve Skutcích apoštolů (4, 32) "jedno srdce a jednu mysl". Jejich jednota byla odleskem jednoty Boží, a proto jediná pravá, jediná metoda, jak sjednotit svobodné lidi a celý svět.

To pak má velké důsledky k pochopení všech vztahů mezi lidmi. Žijeme ve státě, v rodině, v pracovních institucích, navštěvujeme kulturní a sportovní kroužky. Všude nacházíme stejný problém: musíme se tam zařadit jako jeden člen do jistého pořádku. Ale přitom máme rádi svobodu a nechceme se dát tuze omezit. Řešíme ten problém větším nebo menším kompromisem: trochu posloucháme, podřizujeme se, ale když se nám to zdá mnoho, utečeme. Není to vlastně tragické, ale nedovedeme vyřešit otázku, která je naprosto podstatná pro náš život: být svobodným a žít ve spořádaném světě?

A přece je ten problém řešitelný, ale musíme k němu přistoupit ze správného hlediska. Musí být podobné, jako při úvahách o Nejsvětější Trojici. Středověcí teologové následovali Boetia. Vyznali nejdříve, že je jeden Bůh. Víra učí, že jsou v něm tři božské osoby. Křesťan tu víru přijímá, ale není mu jasné, jako Kantovi, jaký by ta víra měla mít význam pro praktický život.

Úvahy řeckých Otců církve vycházely z jiného stanoviska. Slovo Bůh je v Bibli rezervováno především první božské osobě, tj. Bohu Otci. V evangeliu se nám zjevil Ježíš Kristus jako pravý Bůh z pravého Boha, rovný Otci. Duch svatý je Duch Boží a zjevuje se

jako třetí osoba v Trojici. Velký problém našeho myšlení je uznat, jak ty tři svobodné osoby se sjednotí tak dokonale, že je jenom Bůh. Je to možné?

Nemůžeme ovšem plně pochopit tajemství, ale jisté analogie nacházíme i na zemi. Svobodný chlapec a svobodné děvče se zamilují. Svobodně si slíbí věrnost a vzniká ze dvou osob jedno nerozlučné manželství. Jiný příklad už jsme uvedli. Svobodné osoby svobodně přijmou víru v Krista a sjednotí se v jediné církvi.

Tento postup je ovšem daleko přirozenější než opačný. Nemůžeme říci dvěma mladým: "Musíte se vzít a snažte se to udělat svobodně!" Z nutnosti svoboda nikdy nevznikne, jenom násilí. Ale ze svobody vzniká nutnost ne jako násilí, ale jako utvrzení svobody. Někomu něco svobodně slíbím, dám mu čestné slovo a to slovo pak mne zavazuje. Ale ta nutnost vyšla ze mne, ne z nějakého vnějšího nařízení.

Tento postoj je klíč k pravému uspořádání všech lidských vztahů. Jejich základ je ve svobodném rozhodnutí. To rozhodnutí může být věčně platné. V tom je jeho velikost. Není doopravdy svobodný ten, kdo dnes slíbil a zítra slib zapře a nedodrží. Za svobody se rodí naopak stálost a pořádek, který je k životu stejně zapotřebí jako svoboda.

Musíme si ovšem přiznat, že to dnešní společnost těžko chápe. Lidé si navykli slibovat a nedodržet. Protože tím vznikají nesnesitelné zmatky, volá se po tom, aby byla nějaká pevná vláda, která udělá pořádek a utuží rozloženou kázeň. Nemůže to ovšem udělat jinak než násilím a omezením svobody. Nedivme se proto, že se v naší společnosti střídají periody nespořádané svobody s periodami diktátorské disciplíny.

Jediný opravdový lék je v tom, aby lidé přistupovali k těmto problémům v duchu tajemství Nejsvětější Trojice, tj. aby hledali svobodné vztahy lásky jedni k druhým, které se pak uskuteční pevným slibem vzájemné věrnosti, která je odleskem věčné platnosti jednoho Boha.

Zářivý obraz lidského soužití

Stalo se to ve Svaté zemi v El Chalil ve starém Hebronu, v městě nad hrobem Abrahámovým. Byl jsem tam kdysi na pouti, dal se provést po mešitě muslimským strážcem. Protože jsme se dohodli dost přátelsky, muslim se dal do náboženské disputace: „My muslimové jsme jedinými pravými potomky Abrahámovými a věříme, že praotec byl i prvním muslimem.“ Nic jsem mu na to nenamítal, jenom jsem se snažil dát tomuto tvrzení pokud možná správný význam, proto jsem dodal: „Jisté je to, že Abrahám je jedním z těch velikánů lidstva, který obnovil víru v jednoho Boha. A proto tu sem na jeho hrob chodíme i my křesťané.“ - „Ale ne docela právem,“ dodal muezzin, „vy totiž jste víru v jednoho Boha ztratili a začali jste úctu Bohů třech, proto nejste pravými syny Abrahámovými!“

Tak totiž mnozí muslimové stále chápou křesťanské učení o Nejsvětější Trojici. Ve skutečnosti každé dítě, které se naučilo několik otázek z katechismu, už ví, že je jen jeden jediný Bůh, který je ve třech Osobách: Otec, Syn a Duch svatý. Jak je to možné, to už

ovšem přesahuje možnost porozumění nejenom dítěte, ale i učeného bohoslovce, i světce, ba dokonce i rozum andělský. Pravda o Nejsvětější Trojici je totiž tzv. mysterium, tajemství víry, které je ze zjevení Božího známo lidem. V Písmu svatém čteme od samého počátku, že je jen jeden jediný Bůh. První přikázání Boží nám nařizuje, jako Židům pod horou Sinaj: „V jednoho Boha věřiti budeš!“ Ale v tomtéž Písmu svatém se dočteme dějiny spásy světa, o tom, jak Otec poslal svého jednorozeného Syna k záchraně lidského pokolení a o seslání Ducha svatého. Proto křesťané jsou křtěni, z výslovného rozkazu Spasitelova, ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého (Mt 28, 19).

To jsou tedy fakta, o která se opírá naše víra. Protože však lidský rozum se nedá popřít, protože zjevení nemůže být proti zákonům zdravého úsudku, vždycky se lidé ptali, a právem se ptali, jak je to možné. Jak sloučit tři a jedno? Matematicky bychom to řekli asi takto: Nikdy se tři nebudou rovnat jedné ani jedna třem! Jak tedy odpovědět na takovou závažnou a věcnou pochybnost?

Náboženské pravdy se vždycky snažíme přiblížit nějakým obrazem, přirovnáním. Svátí Otcové ospravedlňují toto počínání. Ten, kdo se nemůže podívat přímo do slunka, protože má slabý zrak, má se podívat do vody, ve které se slunko odráží. V odlesku se snadněji pozná forma nebeského tělesa než v plném lesku. Dali se proto teologové do hledání

odlesku, obrazu Nejsvětější Trojice. Nebylo ani tak těžké jej najít. Vždyť první a nejkrásnější obraz Boží namaloval sám Stvořitel. Stvořil totiž člověka k obrazu a podobnosti svému. Je-li tedy člověk jakýmsi odleskem Boha, je i on jeden a trojí, alespoň v určitém smyslu. Z lidské mysli, která je skryta kdesi v hloubkách srdce, vycházejí myšlenky a slova. Lidské myšlení pak se uskutečňuje silou vůle. Přirovnáme-li lidskou mysl k Otci, pak Syn se podobá slovu zjevujícímu Otce. Duch svatý pak je ona síla, která uskutečňuje a dokončuje dílo spásy, podobá se tedy vůli. Že to není pouhou hrou s pojmy dokazuje ta skutečnost, že sám svatý Jan

evangelista (1, 1) nazývá druhou Božskou osobu Slovem. „Na počátku bylo Slovo a to Slovo bylo u Boha - a Slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi.“ Než ponechme další spekulace teologům.

Spisovatelé duchovní našli ještě jiný obraz Nejsvětější Trojice na zemi. Je jím církev. Na první pohled se nám to zdá jistě divné. Jak spolu souvisí jednota Boží ve třech osobách s organizací a životem společnosti zde na zemi? Ale podobnost tu je, dokonce větší než ve všech ostatních obrazech. Abychom ji však odkryli, musíme si zopakovat několik základních pravd z nauky o Bohu. Bůh je jen jeden jediný. To předpokládá, že v Bohu je jen jedno poznání, jeden rozum řekli bychom, a jedno chtění, jedna vůle. Osoby však jsou tři. Na zemi je něco podobného v plném slova smyslu nemožné. Jsou-li tři osoby, tři lidé,

každý z nich má svůj vlastní rozum a svou vlastní vůli. Proto je to obyčejně tak těžké, někdy nemožné, aby se shodli, aby společně jednali. Mluví se velmi často o jednotě a o vzájemné lásce. Řeči a kázání o tom nejsou těžká. Co je svízelné, to je uskutečnění ideálu. Všichni se povzbuzují navzájem: Budme zajedno, táhneme za jeden provaz! Za chvíli však je hádka nebo rozladěnost. Jeden se na věc dívá tak, druhý jinak, každý má svůj rozum a své city, které mu druhý uráží. Dohodnou se někdy lidé doopravdy? Svatý Basil, který tolik toužil po ideálu a pořádku, četl s velkým dojetím slova Skutků apoštolských, kde se praví o prvotní církvi v Jeruzalémě, že obec věřících měla jedno srdce a jednu mysl (Sk 4, 32). Bylo to tedy možné. Mnoha lidem se podařilo shodnout se tak, že stejně mysleli a stejně jednali. To se stalo tehdy, když Bůh na ně vylil plnost Ducha svatého, když je učinil obrazem svého vnitřního života Božího. Tam, v tajemství nebeských hlubin, jsou tři Osoby, které mají skutečně jednu mysl a jednu vůli. Proto tam, kde se Boží život vyleje jako milost na zemi, nastává podobný účinek. Lidé se shodnou, dohodnou, jakoby zharmonizují, začnou pracovat pro společný ideál.

Uskutečňovat tento obraz Boží, obraz Nejsvětější Trojice na zemi, je zvláštní povolání církve. Tam, kde se to podaří, můžeme být jisti, že Bůh skutečně sestoupil na zemi. Církevní antifona zpívá: „Kde je láska a shoda, tam je Bůh!“ Tato slova jsou ostatně ohlasem evangelia, které se často vrací ke stejnému námětu: Potom poznají, že jste moji učedníci, když se budete navzájem milovat, když budete žít ve shodě (srov. Jan 17, 20n).

Chápeme nyní, proč je tajemství Nejsvětější Trojice první a základní pravda křesťanského náboženství. Je to zářivý obraz lidského soužití. Je tu rovnost osob, je tu láska, svoboda, je tu štěstí, je tu vše, co si člověk může přát. Byli jsme pokřtěni ve jménu Otce, Syna i Ducha svatého, nyní je povinností křesťana podle této pravdy žít.

Sláva Bohu Otci i Synu i Duchu svatému

Kolikrát se modlíme „Sláva Otci i Synu i Duchu svatému“! Duchovní autoři nás povzbuzují, abychom své skutky dělali ke slávě Boží. Uvědomujeme si, co to má znamenat? České "sláva" má jazykově stejný kořen jako "slovo". Slavné je tedy to, o čem se často mluví. Podobný původ prý má i latinské gloria. Řecké *doxa* je spíš to, co se navenek jeví jako normální, naopak "paradoxální" je něco nečekaného, nezvyklého. Vyjdeme-li z těchto novoevropských významů, zdá se jednomu německému filosofovi směšné myslet si, že by Pán Bůh stál o to, aby se o něm mluvilo, že by chtěl být tímto způsobem slavný.

K pochopení výrazu sláva v liturgických textech se musíme vrátit k významu, který má v Bibli. Hebrejščina má termín *kabot*. Ten označuje to, co má váhu, co je důležité, rozhodující. Je tedy docela logické, když řekneme, že jenom Bohu přísluší sláva. On má ve světě všechnu důležitost, moc, svou silou všechno řídí. Lidé to bohužel nevnímají. Považují za důležitější jiné věci. Pohané se klaněli modlám a i Židé je často napodobovali. Kázání proroků jim ukazují, jak je to pošetilé. Mají oči a nevidí. Aby jim protřel zrak, Bůh sám často zjevuje navenek svou slávu zázračnými zjevy a viděními. Když ubozí uprchlíci

z Egypta byli podivuhodně zachráněni průchodem přes Rudé moře, všechen lid viděl slávu Boží, moc, proti které neznamenal nic ani vojsko velmocného faraóna.

První reakce na takové zjevení bývá strach. Když se židovští uprchlíci zastavili na jistou dobu pod horou Sinajem a i tam uviděli Boží moc na vrcholku v podobě hromů a blesků, báli se k hoře přiblížit. Jen Mojžíš vystoupil na horu, kde se zjevila Boží sláva, ale viděl ji jenom v oblaku (Ex 33,9). Po exodu Bůh doprovází svůj lid, mohou to pozorovat, dává jim to jistotu, ale je vždycky v tajemství, které se odhaluje podle schopnosti duchovního chápání. I při posvěcení Šalomounova chrámu se jeví sláva Boží jenom v oblaku (1 Kr 8,10-13). Je tu tedy vývoj zjevení. I když od samého počátku nebe a země hlásají slávu Boží, její plné zjevení bude až na konci věků, až celý svět uvidí Syna člověka přicházet v oblaku velké moci a slávy (Mk 13.26).

Přesto však je tu pevný střed dějin, který dává smysl všem ostatním zjevením Boží slávy: je to vtělení Božího Syna, jeho zrození v lidské přirozenosti. Sv. Jan, který byl očitým svědkem dosvědčuje: „Viděli jsme jeho slávu“ (Jn 1,14). Vidět Ježíšovu slávu znamená vidět Boha na zemi: „Kdo vidí mne, vidí Otce“ (Jn 14,7-9). Není náhodou, že ta slova Ježíš pronesl těsně před svou obětí. Na kříži totiž Bůh zjevil nejzákladnější vlastnost svého božství, vrchol lásky a touhu spasit svou obětí svět. Při vzkříšení pak ukázal, že ta oběť je vítězná nad smrtí a zlem. Když se potom apoštolové rozešli do celého světa, rozšiřovali Boží slávu, tj. dosvědčovali, že Bůh je láska a spása všech, že je to síla vítězná a mocnější nad všechny ostatní síly působící ve světě.

Ve stopách apoštolů je i církve povolána, aby hlásala Boží slávu. Způsobů, kterými se to děje, je mnoho. Zmíňme se alespoň o hlavních. Když na počátku 4. století v římské říši dostali křesťané svobodu, viděli v tom pochopitelně zjevení Boží slávy. Bylo to vítězství pronásledovaných, pohrdaných, skrovných lidí nad mocnou vládou světovou, jejíž autoritou byl odsouzen k smrti Ježíš. Začali stavět chrámy. V jejich kupolích se objevil obraz Krista, zvaný řecky *Pantokrator*, Vševládnoucí. Vidíme tu Spasitele sedícího na trůně s odznaky císařské moci. Význam je zřejmý. Vyslovuje se tím svědectví jeho síly a moci. Je to jakoby se chtělo říci: Ten, kterého jste odsoudili k smrti, aby nebyl, ve

skutečnosti žije, zatím co vy jste zemřeli. Nejste to to tedy vy, kteří vládnete světem, ale je to on.

Obraz vítězného Krista v kupolích chrámů se udržel dlouho. Ale i když není vždycky tak triumfální, stejnou myšlenku nám vnuká konstrukce chrámů po staletí.

PANTOKRATOR, katedrála v Monreale, Sicílie, Peregrinatio in Honorem Apostolorum Gentium Slavorum, 2. července 2019.

Vidíme tu všechno v přehodnocení všech lidských hodnot. Ve světě se pokořujeme před panujícími. V kostele se ukláníme před křížem. Lidé živí a silní jsou ve světě činní, v kostele se obracíme ke světcům, to je k lidem, kteří už zemřeli, ale mají právě teď možnost zasáhnout účinně do dění světa. Abychom věděli, co se děje, čteme ve světě noviny. V kostele posloucháme čtení evangelia napsaného už před dvěma tisíci lety, ale stále aktuálního k pochopení pravého života. Ve světě jsou soudní budovy, aby viníci byli potrestáni a vyloučeni ze společnosti. V kostele jsou zpovědnice, aby se litující hříšníci napravili a znovu zařadili do práce pro dobro všech. Ve světě je stálý boj o denní chléb. V kostele je stále prostřený stůl, ke kterému jsou zváni ti, kdo jsou čistého srdce, aby požili chléb věčného života.

To všechno je ovšem obrazně. Pravým chrámem Božím jsou sami křesťané. Proto i z nich samých má vyzařovat sláva Boží tak, aby byli zjevením Boží moci a síly v tomto světě. V životě sv. Františka z Assisi se vypravuje, že vyzval některé své druhy, aby s ním šli kázat do města. Vyšli tedy ven, prošli ulicemi města až na opačnou stranu a pak jim světec najednou pokynul, aby se dali s ním zase nazpátek domů. S podivením se ho ptali, proč neměli příležitost ke kázání. Ale sv. František jim vysvětlil, že hlavní kázání se koná ne slovy, ale příkladem života. Lidé, kteří se honí za penězi, neuvěří evangeliu, že jsou blahoslavení chudí, když nevidí ty, kteří jsou ve své chudobě šťastni s Kristem.

Boží slávou je tedy příklad života každého dobrého křesťana. Byl si toho dobře vědom sv. Ignác z Loyoly, jehož heslem bylo: Všecko k větší slávě Boží (Ad maiorem Dei gloriam). Je to pochopitelné. Umělec, když maluje obraz, volí ty barvy a formy, které výrazněji vyjádří ideu malby. Křesťan, který si je vědom, že je stvořen k Božimu obrazu, také volí to, co zdokonalí jeho vlastní identitu. Sláva Boží je i sláva jeho. Stává se účastníkem slávy Otce, Syna a Ducha svatého.

Pán s vámi

Kolikrát slyšíme v kostele toto pozdravení! Kněz se tak obrací k lidem, když jim má něco důležitého sdělit. Že je to pozdrav prastarý, pozorujeme v Bibli. Čteme např. v knize *Rút* (2,4), že Boaz, majitel pole, se šel podívat, jak pracují jeho ženci. Pozdravil je: „Pán s vámi.“

Odpověděli: „Pán ti žehnej.“ Jak tomu Židé rozuměli? Byli všeobecně

přesvědčení, že Pán, Hospodin, Jahve, je jim privilegovaně blízkým. Pozorovali to především na tom, že je chrání od nepřátel, kterých měli mnoho a kterým by se sami neubránili. Bez zvláštní pomoci Hospodina by nevyšli z Egypta, neokupovali by slíbenou zemi. Tak malý národ by neudržel svou nezávislost uprostřed okolních mocností. Ale kladl si podmínky: Budu s vámi, zachováte-li moje přikázání; pokud ne, opustím vás a upadnete do neštěstí. Je tedy s nimi, ale nemohou jej vidět, zemřeli by.

Přesto však byl k některým vyvoleným jedincům bližší, mluvil s nimi jako osoba s osobou. Takový byl Mojžíš a ostatní proroci. Byla to tedy blízkost, kterou bychom mohli nazvat dialogální, v rozhovoru. Tu se zmenší bázeň z autority a začíná přátelství. Je určeno k tomu, aby se stalo intimní. Pán chce zůstat svému lidu tak věrný, jak věrný je ušlechtilý manžel své nevěstě, a to i kdyby ona pochybila. Dojímavě líčí Hospodinovu lásku prorok Ozeáš. V tomto symbolickém duchovním smyslu je potřeba vyložit i *Píseň písní*, kde se zamilovanost tělesná stala obrazem věčné lásky božsko-lidské.

Biblické obrazy jsou podobenství a příslibem vyššího uskutečnění. Manželství je jednota dvou osob. V Kristu se přirozenost lidská a božská spojila v jedné osobě božsko-lidské. V manželství dvě osoby pracují spolu. V Kristu se činnost Boha a člověka slila úplně v jedno. To, co Ježíš vykonal jako člověk, to současně vykonal i Bůh. Dosvědčil to výslovně: „Amen, amen pravím vám: Syn nemůže sám od sebe činit nic než to, co činí Otec. Co činí Otec, stejně činí i jeho Syn“ (*Jan 5,1*). Když někdo pozdravil Ježíše „Pán s tebou“, mohl by mu odpovědět: „Navěky je“.

První církevní koncily se soustředily na to, aby tuto pravdu víry uhájily a objasnily proti všemu umenšení. Byly si také vědomy, že z toho plynou závažné důsledky pro nás všechny. Když začal Ježíš svou veřejnou činnost, lidé se ptali: Kdo je on, že jedná takto? V našem případě se můžeme ptát my sami: Kdo jsme my? Potřebujeme to vědět, abychom posoudili, jaké činnosti jsme schopni, jaké máme k tomu schopnosti. Začneme tedy analýzou toho, co je nejjednodušší. Pro všechny platí všeobecné pravidlo: Modli se a pracuj. Dobrý křesťan začíná svůj den ranní modlitbou. Pokřičuje se a řekne krátkou modlitbu, někdy pozorně, někdy roztržitě. Stane se tím něco ve světě? Díváme-li se na věc čistě rozumově, jsme donuceni říci, že se nestane nic. Těmi málo slovy se ani lístky na stromě nezachvějí. A přesto se nám zdůrazňuje v katechismu a ve všech kázáních, že se modlit máme a že je to důležité. Není to iluze? Byla by to, kdybychom zůstali u předpokladu, že ta slova říkáme my sami. Víra nás však učí něco daleko víc: když se modlíme upřímně, modlí se s námi i Duch svatý. Posílena Duchem se naše modlitba stává silou, která hýbe světem. Jsme tu tedy činní my a je i Pán s námi. Slabý člověk a silný Bůh se spojili v jedno.

Je tomu tak jenom při modlitbě? Víc času než modlitbou zaplníme prací, potěšitelnou nebo i nepříjemnou. Práce šlechtí člověka, říká přísloví. Ale tuze tomu nevěříme. „Podívejte se na mne, jak jsem zušlechtěný!“, prohlásil posměšně dělník invalida, který čekal v nemocnici na ošetření. Kolik prací se nepodaří a i ty, co se podaří, jak málo znamenají v celém světě! Víme, že Ježíš strávil asi třicet let v domě dělníka pracujícího s dřevem v zapadlém městečku Nazaret. Co se tím přihodilo? Evangelium nám nepoví, co konkrétně vyrobil, ale ujišťuje nás, že to byla práce pro spásu celého světa, protože v té lidské práci sestoupila na svět činnost Boží. Pán byl s ním tak spojen, že mohl říci: Já a Otec jsme jedno, „co činí Otec, stejně činí i jeho Syn“ (*Jan 5,19*). Ale co my ubozí lidé? Křtem jsme se stali i my adoptovanými Božími syny. Je tedy Bůh s námi ve všem, co

děláme. Musíme ovšem dbát o to, abychom i my z naší strany s ním zůstali spojeni. Pak každá naše práce, i když je prostá a zdá se bezcenná, má nadpřirozenou sílu.

Hnutí, které dostalo jméno Apoštolát modlitby, usiluje o to, aby si široké vrstvy křesťanů víc a víc uvědomovali tuto radostnou víru. Viděl jsem např. takové vývěsky. Na jedné byl obraz lékaře chirurga, který operuje a v jeho obličeji pozorujeme silné soustředění. Pod obrazem čteme nápis: Velké napětí? Je potřebné k tomu, abys zachránil tělesný život člověka. Obětuj svou práci Bohu a zachrániš i duši svého pacienta. Na jiné vývěsce byl obraz ženy, která umývá schody domu a utírá si pot z čela. Pod tím je nápis: Dřina, ale je to nutné aby byly schody čisté. Obětuj svou práci Bohu a budeš tak očišťovat i duše těch, kdo po těch schodech chodí.

Z těch málo poznámek si můžeme uvědomit radostnou skutečnost, že má lidská modlitba a lidská práce nedozírnou sílu ve světě, když usilujeme o to, abychom zůstali ve spojení s Bohem. Je to vnitřní přesvědčení, navenek k tomu stačí opravdu jenom malá modlitbička, po případě jenom znamení kříže. Modlíme se a pracujeme my, ale ne my sami, je Pán s námi. Je ta práce ještě naše? Je celá naše a celá Boží. K objasnění dávají příklad. Píše otec synovi dopis. Píše jej hlava nebo ruka? Píše jej myšlenka z hlavy rukou. Kdyby dopis psala ruka bez hlavy, byla by tu jenom čmáranice. Když je naopak ruka spojena s hlavou otce, možná je v něm i odkaz dědictví. K psaní dějin světa Bůh Otec používá i naší i hlavy i našich rukou. Vzpomeňme si na to, kdykoli v kostele uslyšíme pozdravení „Pán s vámi“. Pán chce být opravdu všude s námi.

Rodina

V jednom totalitním státě se mezi lidem vypravoval tento žert. Ptali se chlapce vzorně vychovaného ve vzorném státním učilišti: „Koho považuješ za svého pravého otce?“ Vzorná odpověď: „Hlavu našeho státu.“ - „A kdo je tvou pravou matkou?“ - „Naše velká vedoucí strana lidu.“ - Inspektor, který ho takto zkoušel, chlapce pochválil: „Co by sis přál za odměnu za tak vzorné vyznání státnosti? Čím bys chtěl být?“ - „Sirotkem.“

Žert se už do dnešní společnosti nehodí, připomněl by nám jinou smutnou zkušenost moderní doby: závratně rostoucí počet osiřelých dětí ve světě. Jeden misionář z Afriky nedávno tvrdil, že po ulicích města Nigerie se pohybuje asi 70.000 dětí bez domova a bez rodičů. Evropská situace ovšem nezná takovou tragiku materiálně, bohužel rostou neuvěřitelně sirotci po strážce duchovní, tj. děti, které ztrácejí živý osobní styk s rodiči. Rodiny se rozpadají a jedinou starostí je, aby děti nezůstaly na ulici. Jaký to má vliv na jejich vnitřní růst, na to se nechce myslet. Ale vezměme si i docela normální městskou průměrnou rodinu. Oba rodiče chodí do zaměstnání, z jednoho platu nemohou slušně žít. Dítě je jenom jedno. Naučí se dívat samo na televizi a hltat to, co tam vidí a pochyť. Od matky slyší jenom dobré povzbuzení, které se musí dvakrát či třikrát opakovat: „Pojď se najíst!“ Matčina mluva, která u rostoucího dítěte vytváří citovou a morální podobu dítěte, se zredukovala na tyto povely. Sourozence nemá. Hledí se tedy co nejdříve osamostatnit a žít někde venku na ulici. Kde to je, to rodičům nepoví. Rodný dům je pak jenom hotel ke spaní a laciná stravovna.

Politici tuto situaci přehlížejí, psychologové to pozorují, ale jejich pozorování jim málokdo otiskne. Není divu, že se 2. vatikánský sněm tolik zabýval otázkou rodiny, snaží se oživit smysl pro její důležitost a hlavně poukázat na její duchovní strukturu. Tuto povinnost necítili staří Otcové církve. Jejich spisy pocházejí převážně z mnišského prostředí. Považovali za své povolání ukázat pohanskému světu krásu panenství, plodnost celibátu těch, kteří pro lásku ke Kristu opouštějí otce a matku. Jsou však přesto i mezi nimi někteří, hlavně ti, kteří se stali biskupy ve velkých městech, kteří si plně uvědomili, že začátek opravdu lidského a duchovního růstu člověka je v dobré rodině. Mezi nimi vyniká sv. Jan Zlatoústý. Jako biskup světáckého velkoměsta Cařihradu poznal, kam jde společnost, ve které upadne vliv dobré rodiny. I mnichy, kteří dobrovolně a svatě zvolili celibát, napomíná: „Nemluv pohrdlivě o hnízdu, z kterého jsi vyšel!“

Bylo tehdy všeobecné chápat křesťanskou dokonalost jako rozvinutí obrazu Božího v duši. K tomu totiž Bůh člověka stvořil, ke svému obrazu a podobnosti. Zlatoústý si všiml, v jaké souvislosti ten text v Bibli čteme. Je to hned v první kapitole Genese (Gn 1,27): „Bůh stvořil člověka, aby byl jeho obrazem, stvořil ho, aby byl obrazem Božím, jako muže a ženu je stvořil.“ Neuskutečňuje se tedy tento ideál o samotě, ale ve společenství muže a ženy, v rodině. Jak tomu máme rozumět? Nemůže tu být ideálem Bůh, ke kterému došli filosofové. Ten je jeden a proto také osamocný. Křesťanský Bůh je také jeden, ale je to jednota docela zvláštní, je to jednota tří Osob v Nejsvětější Trojici. Existuje tedy jakoby rodina Boží, intimní společnost osob, které si jsou úžasně blízké. Sv. Augustin si trápil hlavu, aby to nějak logicky pochopil. Podle tradice se mu zjevil anděl ve formě dítěte, které si hrálo na břehu moře a pokoušelo se přelít oceán do malé kaluže, kterou si vyrobilo. Když Augustin je napomenul, aby se nepokoušelo o nemožné, dostal andělskou odpověď : „Bylo by to snažší než tvoje přelévání Boží nekonečnosti do tvého maličkého lidského rozumu.“

Rozumovou spekulací si tedy tajemství božské Trojice těžko vysvětlíme. Ale Bůh sám nám je přiblížil obrazem v lidské rodině. Otec tu je pochopitelně obraz první božské Osoby, Boha Otce. Od něho vychází iniciativa ke společné činnosti. Děti jsou obrazem druhé božské Osoby, Syna. Ten je totiž výrazem Otcovy myslí a jeho vůle. Proto také v dobré lidské rodině děti myslí a jednají v souladu s myslí a vůlí rodičů. Otce a Syna na nebi spojuje nekonečné pouto vzájemné lásky. Jejím vyjádřením je Duch svatý. V rodině lidské na zemi je ta láska zosobněna matkou, ona tu zobrazuje Ducha svatého. Je to tím výraznější, když si vzpomeneme, že v hebrejštině a v jiných semitských jazycích slovo „duch“ je ženského rodu a že čteme u syrských Otců výraz „matka Duch svatý“.

Ale vraťme se zase k sv. Janu Zlatoústému. Když tedy prezentoval rodinu jako Boží obraz na zemi, mohl slyšet námitku: Proč jsi tedy ty sám zvolil celibát a proč chválíš mnišský způsob života jako dokonalejší než rodinný? Cítí se proto povinen odpovědět a činí to takto. Prvním základem rodiny je vzájemná láska. Je to ctnost, která pochází od Boha a k Bohu směřuje. Její růst se tedy nesmí zastavit. Směr tohoto růstu se dá snadno naznačit. Odpovídá růstu zjevení od Starého do Nového zákona, tj. od tělesného k duchovnímu. Takovou dynamiku má i láska mezi lidmi. Najdou se tu ti, kteří se přesvědčí, že lépe a plněji ji uskuteční duchovně než tělesně. Ti tedy slibují celibát. Nechápují jej jako protiklad ideálu manželského, ale jako jeho zdokonalení. A co ostatní, kteří do manželství vstoupili a zavázali se tímto spojením? I jejich vzájemný vztah se musí soužitím zduchovňovat postupně. Věkem ubývá přitažlivosti tělesné, musí tedy muže a ženu víc a víc sdružovat osobní přátelství a společná láska k dětem. Jen tak se manželství nerozpadne, ale naopak utvrdí a stane se opravdu šťastným. Tak tomu je všude tam, kde člověk napodobí Boha věčně blaženého.

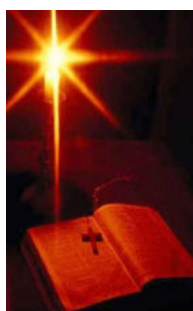
*„Slyšte Slovo, vyšlé od Boha, Slovo, jež krmí lidské duše,
Slovo, jež sílí srdce i rozum, Slovo, jež vede k poznání Boha“
(Proglas, č. 24–27)*

LITURGICKÉ MEZIDOBÍ

S TOMÁŠEM KARDINÁLEM ŠPIDLÍKEM, S.J., čestným občanem Pustiměře

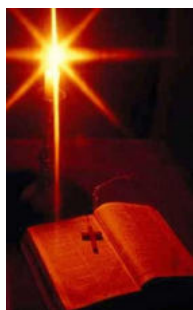
a

P. FRANTIŠKEM BENÍČKEM

PONDĚLÍ - 6. ČERVNA 2022 - PANNA MARIA, MATKA CÍRKVE

U Ježíšova kříže stála jeho matka, příbuzná jeho matky Marie Kleofášova a Marie Magdalská. Když Ježíš uviděl svou matku a jak při ní stojí ten učedník, kterého měl rád, řekl matce: „Ženo, to je tvůj syn.“ Potom řekl učedníkovi: „To je tvá matka.“ A od té chvíle si ji ten učedník vzal k sobě. Potom, když Ježíš věděl, že už je všechno dokonáno, řekl ještě: „Žízním.“ Tak se mělo splnit Písmo. Stála tam nádoba plná octa. Nasadili tedy na yzop houbu naplněnou octem a podali mu ji k ústům. Když Ježíš přijal ocet, řekl: „Dokonáno je!“ Pak sklonil hlavu a skončil. Protože byl den příprav, takže mrtvá těla nesměla zůstat na kříži přes sobotu – tu sobotu totiž byl velký svátek – požádali židé Piláta, aby byly ukřižovaným přerazeny nohy a aby byli sňati. Přišli tedy vojáci a přerazili kosti prvnímu i druhému, kteří s ním byli ukřižováni. Když však přišli k Ježíšovi, viděli, že už je mrtvý. Proto mu kosti nepřerazili, ale jeden z vojáků mu kopím probodl bok a hned vyšla krev a voda. (Jan 19,25-34)

ÚTERÝ 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 7. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: "Vy jste sůl země. Jestliže však sůl ztratí chuť, čím bude osolena? K ničemu se už nehodí, než aby se vyhodila ven a lidé po ní šlapali. Vy jste světlo světa. Nemůže se skrýt město položené na hoře. A když se svítlna rozsvítí, nestaví se pod nádobu, ale na podstavec, takže svítí všem v domě. Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích." (Matouš 5,13-16)

Světlo. Světlo se v jazycích národů přirozeně spojuje s dobrem, krásou a životem. Tma znamená nevědomost, hřích, neštěstí a smrt. Stvoření světa začíná Božím rozkazem: „Budiž světlo!“ (Gn 1,3). V jednom starém patristickém spisku, zachovaném jako dílo učedníka Kristova Barsabáše, autor dává židovskému rabínovi tuto otázku: Jak to, že Bůh stvořil světlo hned na počátku, zatímco zdroje světla, tj. slunce, měsíc, hvězdy až později?

Když ten nezná odpověď, dostane se mu poučení: Pravé světlo světa je Kristus, prvorozený ze všeho stvoření (Kol 1,15), slunce, měsíc a hvězdy jsou jen odlesk jeho slávy a obraz jeho činnosti, proto se při druhém a posledním příchodu Kristově zase znovu zatmí, nebude jich už potřeba. Protože světlo znamená také poznání a křesťané dostávají osvícení Duchem svatým, řečí Otcové vysvětlovali Žalm 36,10: „V tvé záři vidíme světlo“ – ve světle Ducha svatého poznáváme pravé světlo, osvěcující tento svět, tj. Krista, Pravdu a Život. „Kdo zná Krista, zná všechno,“ píše Tomáš Kempenský, autor knížky Následování Krista.

Světlo světa. V Novém zákoně se tedy jeví Kristus jako světlo, osvěcující celý svět. Tmy povstávají proti němu, ale přinese světlo i do říše temnot, do údolí stínů a smrti. Je to světlo, které se prozatím skrývá, probleskuje jenom částečně. Ale na hoře Tábor viděli apoštolové Ježíše ve světle, tj. vítězství života, svět proniknutý světlem Božím. Nakonec dostali i oni poselství, aby nesli toto světlo do světa, pohrouženého ve tmy. Církev pak osvěcuje svět svými svátostmi, svým učením, příkladem věřících. Když po Seslání Ducha svatého začali apoštolové v Jeruzalémě kázat, bylo hlavním tématem jejich řečí svědectví, že Kristus vstal z mrtvých. Mohli ovšem slyšet dotaz: Jestliže opravdu vstal z hrobu, kde je nyní? Kde ho můžeme vidět?“ Odpověď nám písemně zanechal sv. Pavel: Kristus žije v nás! „Už nežiji já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2,20). Sama existence křesťanů po dva tisíce let osvěcuje dějiny lidstva, ukazuje, jak všechno ostatní pominulo, jenom pravda Páně vítězí.

Sůl země. Sůl sice všichni používáme, ale nevážíme si jí dostatečně, jak to ukazuje známá pohádka Sůl nad zlato. V době, kdy nebyly ledničky, a zásobování bylo zdlouhavé, byla sůl jediným konzervačním prostředkem pokrmů. Lidská společnost tvoří hodnoty. Ale dovede je uchovat? To je funkce Kristových učedníků, jeho mystického těla, církve. Dítě, zrozené tělesně, se přináší ke křtu, aby se jeho život uchoval a stal věčným. Ostatní svátosti slouží k tomu, aby se uchoval duchovní život v neporušenosti, čistotě a síle mládí. Typickou vlastností liturgie je tzv. anamnéze, připomínka minulého, tj. života a smrti Kristovy. Touto svátostnou vzpomínkou se stává minulé přítomnou skutečností. Při mši to platí především o kříži a zmrtvýchvstání Ježíšově. Ale do toho tajemství je zahrnut i náš život, naše skutky a touha po dobrém. I ony se uchovají svatou „solí“ církve.

Nepostradatelnost soli známe dobře z pohádky sůl nad zlato. Její konzervační a ochucující účinky jsou nám známé. Sebelepší pokrm by byl jalovým, kdyby nebyl řádně osolen. I my, křesťané, máme být takovou solí pro naše okolí. Máme zkvalitňovat prostředí, kde se právě nacházíme - rodinu, pracoviště, školu; nehledět jen na svůj prospěch, ale i těm ostatním něco dát. To bylo životním krédem i sv. Antonína Paduánského - misionáře, věhlasného kazatele, jak se vypráví v jedné legendě. Přesto, že byl skvělým kazatelem, říkával, že "řeč je živá, mluví-li skutky". A tak jistě i on sám to dosvědčil ve svém krátkém životě (žil pouhých 36 let), stal se jedním z nejuctívanějších světců v Itálii a byl také v nejkratší době v dějinách církve svatořečen - pouhých jedenáct měsíců po své smrti byl postaven na oltář. Jeho úcta

je velká i u nás. Lidé se modlí u jeho sochy, vzývají ho jako pomocníka v jakékoliv nouzi, je patronem žen, dětí, manželů i zamilovaných.

STŘEDA 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 8. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: "Nemyslete, že jsem přišel zrušit Zákon nebo Proroky. Nepřišel jsem je zrušit, ale naplnit. Amen, pravím vám: Dokud nepomine nebe a země, nepomine jediné písmenko ani jediná čárka ze Zákona, dokud se to všechno nestane. Kdyby tedy někdo zrušil jedno z těchto přikázání - a třeba i to nejmenší - a tak učil lidi, bude v nebeském království nejmenší. Kdo se však bude jimi řídit a jim učit, bude v nebeském království veliký." (Matouš 5,17-19)

Nepřišel jsem zákon zrušit. Křesťané v prvních dobách si spontánně kladli otázku: Platí pro nás ještě Starý zákon? Je užitečné jej číst ve shromáždění? Proti heretikům, kteří jej považovali za dílo Boha tvrdého, odlišného od Boha lásky, zjevujícího se v Novém zákoně, církve se starozákonních textů zastala a přijala je za své. Platí pro nás jako výmluvný obraz toho, co se stalo v příchodu Krista a po něm. V Adamovi jsme se všichni narodili k životu na zemi. Vyšli jsme z prázdnoty, z ničeho. V Kristu všichni vycházíme z prázdnoty hříchu k věčnému životu. Abrahám byl otcem vyvoleného národa, Izraele. Kristus je hlavou nového Božího lidu, církve. Abrahám obětuje svého syna, Bůh Otec vydal jednorozeného Syna za spásu světa. Mojžíš vyvedl lid z Egypta do zaslíbené země. Kristus nás vede z údolí stínů a smrti do věčných příbytků. David založil království Izraele, Kristus ohlašuje příchod království Božího atd. Není to pouhá hra představ, ale skutečnost Boží pedagogie, která začíná tělesným, které vede k hodnotám duchovním a všelidským. Takový je smysl každého uměleckého díla a v tom duchu se musíme naučit číst i Bibli, zrozenou z inspirace Ducha.

"Pedagog ke Kristu" (srv. Gal 3,24). Schematicky se shrnuje obsah Staré smlouvy do dvou slov: Zákon a Proroci. Všechny události židovské historie mají prorocký charakter, ukazují na význam příští, očekávaný, novozákonní. Jiný byl postoj křesťanů, pokud jde o předpisy Mojžíšova zákona. Už ve Skutcích apoštolů čteme prohlášení sv. Petra, že tyto normy už křesťany nezavazují. Sloužily jako příprava na příchod Kristův. Zajímavá však byla debata, která přišla o něco později. Křesťané už nebyli jen obrácení Židé, ale jejich převážná část pocházela z prostředí pohanského. Ty pak Bůh nepřipravoval, aby došli ke Kristu? Alexandrijský inteligent Klement, autor mnoha spisů, zaujal pozici ve prospěch pohanů. Vyšel z řecké kultury a věděl, že i tam bylo mnoho krásného a pravdivého. Prohlásil tedy, že Platón byl pro Řeky tím, čím byl Mojžíš pro Židy, vychovatelem ke Kristu. Dnes jeho myšlenku rádi přebíráme v duchu misijním a ekumenickým. Snažíme se ocenit všechno dobré, kdekoliv se najde, protože všechno vede v rukou Boží prozřetelnosti ke Kristu.

Obraz křesťanského vývoje. To, co se děje ve vývoji světa, má ohlas i ve vývoji každého jednotlivce. I ten prochází různými stadii. Každý z nás začíná Starým zákonem a poněkud přechází v Nový. Kirkegaard rozlišil v náboženském vývoji člověka tři fáze: periodu estetickou, mravní a náboženskou v pravém slova smyslu. Na počátku nás do kostela přitahuje jakýsi „estetický“ cit. Vidíme tam něco jiného, odlišného od denního života, a to nás přitahuje. Časem však zjistíme, že zpěvy, čtení, liturgický život nejsou to hlavní, že je potřeba změnit sebe, zachovávat Boží přikázání, stát se mravně bezúhonným. Ale ani toto stadium nemůže být poslední, abychom nepadli do farizeismu. Ve třetím stadiu hledá člověk důvěrný styk s Bohem, modlitbu. To se pak, jak věří křesťané, uskuteční jenom skrze Krista a v Kristu. Tím předcházející stadia došla svého cíle, nezrušila se, ale „naplnila“, a člověk došel „do plnosti míry Kristovy“ (Ef 4,13).

Už první křesťané hledali odpovědi na otázky, do jaké míry platí Mojžíšský zákon vyjádřený Desaterem po příchodu Krista na tuto zemi. Pán Ježíš v té věci dává jasné stanovisko - Desatero platí, ale je třeba je plnit ne otrocky, ale s láskou, dobrovolně. Ježíš tedy nehlásal svobodu od přikázání, volnost od povinností, ale věrnost i v těch nejmenších přikázáních. Všechna přikázání jsou nakonec vyjádřením lásky k Bohu, k bližnímu i k sobě samaému. Bez lásky se ovšem stávají literou, bezduchou, otrockou morálkou. Ježíš zdůrazňuje, že jen láska dává všem přikázáním smysl, stává se oním "jhem", břemenem, ale lehkým a sladkým. Stejně jako se o lásce nedá mluvit bez oběti, tak ani život podle Desatera nemůže být bez náročnosti. A víme, že tomu, kdo opravdu miluje, není nic těžkého. Láska je totiž smyslem a cílem celého Desatera - to je novum, které přinesl Kristus, - nebo ještě lépe vyjádřeno, - je to hledisko, které bylo přehlíženo.

ČTVRTEK 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 9. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: „Nebude-li vaše spravedlnost mnohem dokonalejší než spravedlnost učitelů Zákona a farizeů, do nebeského království nevezdete. Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nezabiješ.' Kdo by zabil propadne soudu. Ale já vám říkám: Každý, kdo se na svého bratra hněvá, propadne soudu; kdo svého bratra tupí, propadne veleradě; a kdo ho zatracuje, propadne pekelnému ohni. Přinášíš-li tedy svůj dar k oltáři a tam si vzpomeneš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech tam svůj dar před oltářem a jdi se napřed smířit se svým bratrem, teprve potom přijď a obětuj svůj dar. Dohodni se rychle se svým protivníkem, dokud jsi s ním na cestě, aby tě tvůj protivník neodevzdal soudci a soudce služebníkově, a byl bys uvržen do žaláře. Amen, pravím ti: Nevyjdeš odtamtud, dokud nezaplatíš do posledního halíře.“ (Matouš 5,20-26)

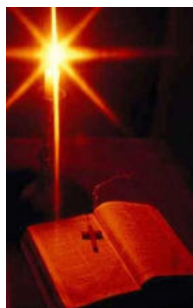
Kdo se hněvá na bratra. Písmo Starého zákona mluví často o tom, že se Bůh rozhněval na lid a že ho ve svém hněvu trestal (srv. Ex 32,10). U prvních Otců církve se o tom diskutovalo. Lactantius napsal zvláštní spisek *O Božím hněvu*. Dokazuje tam, že jsou to výrazy obrazné: lidé zhřešili, zavinili si tresty, proto říkají: „Bůh se hněvá.“ Bůh se ovšem

hněvat nemůže. Hněv je vášeň. Ty pak nepatří do života Božího. O hněvu psali stoikové a považovali už samu vášeň za hřích. Člověk, který se rozčilil, snadno někoho zabije; zvíře nebo člověka, to už je náhodné podle toho, kdo se namanul. Křesťanská morálka ovšem rozlišuje líp. Vzplanutí hněvu se snadno přihodí cholerickým i sangvinickým povahám. Máme ovšem povinnost se ovládat a odpor k bližnímu přemoci. Kdo tuto povinnost zanedbává, dříve nebo později bližnímu uškodí. Ale i kdyby nedošlo k vnějšímu skutku, už to, že mu přejeme zlo, vyjadřuje přání, aby nebyl, je to tedy v základě postoj vražedný. Nejlépe se hněv přemáhá modlitbou, v dobrou pro toho, ke komu cítíme odpor.

Kdo řekne bratru "Blázne". Těžko je překládat staré výrazy do moderních jazyků, protože neznáme už jejich citové odstíny. Kromě toho význam slov se mění podle souvislosti, tónu zvuku. Vždyť může znít pochvalně i výrok: Jsi ty blázen! Z druhé strany se bližního těžce dotknou i slova neutrální, jsou-li tak vypočítaná, aby ranila. Morálka mluví o „urážce“. Slova jsou vzácny dar Boží. Jsou jakoby mostem od duše k duši, nástrojem sblížení, porozumění, lásky. Hrubě jich zneužívá ten, kdo slovy druhého raní, zarmoutí, rozhněvá. Děje-li se to úmyslně, je to zloba. Ale často lidé chybují v řeči nedostatkem pozornosti, taktu. Slovo takt je latinského původu, znamená dotýkat se. Ošetřovatelé nemocných se musí učit, jak se nemocného dotýkat, jak ho přenést. Ve společnosti se mají všichni učit, jak se dotýkat bližního slovy, aby to nebolelo a aby se neotvíraly rány.

Jdi se napřed smířit s bratrem a pak přines oběť Bohu. Oběti se v dějinách náboženství chápaly jako skutek k usmíření bohů. Vidíme to i na mnoha příkladech Starého zákona. Nový zákon tu myšlenku prohlubuje. Opravdové usmíření je skutkem lásky. Láska k Bohu pak je pro křesťany neoddělitelná od lásky k bližnímu. Nemůžeme tedy usmířit Boha, nesmíříme-li se s bratrem. Křesťanská oběť je na prvním místě eucharistie. Přijímat tělo Kristovo musíme s čistým úmyslem. Eucharistie je svátost jednoty církve. Ten, kdo se nechce smířit s bližním, nechce vlastně dosáhnout toho cíle, ke kterému byla svátost ustanovena, maří tedy její účinky, a je-li plný zloby na druhého, přijímá svatokrádežně. Liturgická výzva před přijímáním je tedy vážné napomenutí: „Pozdravme se navzájem pozdravením pokoje.“

PÁTEK 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 10. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: "Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Nezvizoložíš.' Ale já vám říkám: Každý, kdo se dívá na ženu se žádostivostí, už s ní zvizoložil ve svém srdci. Svádí-li tě tvé pravé oko, vyloupi ho a odhod' od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo bylo uvrženo do pekla. A svádí-li tě tvoje pravá ruka, usekni ji a odhod' od sebe; neboť je pro tebe lépe, aby jeden z tvých údů přišel nazmar, než aby celé tvoje tělo přišlo do pekla. Také bylo řečeno: 'Kdo by se rozváděl se svou ženou, ať jí dá rozlukový list.' Ale já vám říkám: Každý, kdo se rozvede se svou ženou - mimo případ smilstva - uvádí ji do vizoložství, a kdo se ožení s rozvedenou, dopouští se vizoložství." (Matouš 5,27-32)

Kdo pohlédne na ženu. Očima se dostáváme do styku se světem, který nás obklopuje. To, co nám nepadne do oka, často pro nás vůbec neexistuje. Zase však naopak to, co jsme uviděli, nás pobouří, vyvede nás z klidu. Buď nás to přitahuje, nebo to budí odpor. Starověcí stoikové z toho vyvodili psychologické důsledky v duchu materialismu. Na počátku je smyslový vjem: vidění, slyšení, dotyk. Ten se přenesse dovnitř a objeví se obraz ve fantazii, ve vnitřní obrazotvornosti. Tam probudí touhu zmocnit se toho, co máme v duchu před očima. Přivolíme a dojde k činu. Jde-li o něco zlého, hřešíme. I stoikové uváděli příklad s pohledem na ženu. Chceš-li se vyhnout tomu, abys se ženou zhřešil, raději se na ni nedívej! Pouhý pohled uvede do pohybu psychologický mechanismus, který už nezastavíš. Vysvětlovali takto křesťané text evangelia? Někdy, když mluvili o síle pokušení. Ale i tehdy jsou si vědomi, že není vnitřní proces mechanický, nezadržitelný. Máme svobodu jej vždy zastavit. Nehřeší tedy muž už v tom okamžiku, kdy na ženu pohlédl, ale až tehdy, kdy na ni pohlédne s úmyslem, aby hřešil.

Pohoršuje-li tě oko. Nikomu nepřijde na mysl, že by měl brát tyto texty doslova. Komu vypíchnou oko, toho oslepí. Býval to barbarský trest válečným zajatcům, které odsoudili k točení kamenných mlýnů. Neviděli, tedy se nevzpouzeli. Ale člověk naštěstí má oční víčka a může v jistých okamžicích nevidět dobrovolně. Zrak je důležitý, abychom se orientovali na cestě. Stačí jej při jízdě autem upoutat na něco jiného a ta malá roztržitost nás může stát život. I duchovní život je cesta, někdy velmi intenzivní, vyžaduje napětí. Jen v této souvislosti chápeme jistou přísnost v životě světců. O sv. Aloisi se čte, že se nechtěl dívat ani na matku. Sv. Tomáš Akvinský se nikdy nedíval přímo na ženy, ačkoliv měl od Boha dar dokonalé čistoty. Odůvodňoval to tím, že Bůh dává své dary těm, kdo se snaží, aby jich dosáhli. Tyto příklady se uvádějí v souvislosti se sexuální čistotou. Ale princip je všeobecný. Očí a vůbec smyslů je radno užívat všude tam, kde slouží duševnímu a duchovnímu pokroku. Když však rozptylují a zneklidňují, jsou jako nevhodní návštěvníci při práci. Je lépe se jich zbavit.

Pohoršuje-li tě pravá ruka. Pravá ruka může sloužit za symbol práce. Kdo si ji poraní, je invalidou. Je proto velký Boží dar mít zdravé ruce a pracovat. Někteří lidé pracují rádi, s nadšením, ani se nezastaví. Vydělají peníze, postaví dům, dosáhnou blahobytu. Ale je to všechno? V jednom švédském časopise uveřejnili zajímavý článek „Rozhovor otce se synem“. Otec je spořádaný, zámožný, vážený člověk. Syn nosí džíny, nečeše se, potlouká se po ulici. Otec je rozumný a ví, že to chlapec dělá vlivem okolí, spolučlánků. Pokouší se tedy s ním zavést rozumnou řeč a vysvětlit mu, jak je to pěkné spořádaně pracovat. A jakou slyší odpověď? „Tvá řeč, otče, mně připadá, jako kdybys mi při jízdě autem stále vysvětloval, jak dobře auto jede, jak silný je motor, jak fungují světla atd., ale doposud jsi mi ani slovem nenaznačil, kam vlastně jedeme.“ I práce musí mít cíl. Lidi, kteří jsou beznadějně pohlceni v činnosti, jen aby zbohatli, „pohoršuje pravá ruka“. Ti právě potřebují, aby si ji načas „uťali“ a zamysleli se nad životem, např. v duchovních cvičeních a modlitbě všeobecně.

Ve Starém zákoně bylo možné vydat ženě rozlukový list a rozejít se s ní, pokud byl podstatný důvod. Praxe byla různá, jak píše rabínská tradice. Jedna škola považovala za jediný důvod k rozluce nevěru, tedy cizoložství, zatímco jiná se spokojila třeba jen s tím,

že žena připálila oběd. V knize Sirachovcově se třeba dočteme, že muž může propustit ženu, když neposlouchá na slovo. Obecně řečeno žena byla pod vládou mužovou, ale nebyla otrokyní. Mezi členy rodiny měla po muži první místo, děti ji musely ctít a poslouchat stejně jako otce. Měla práva lidské osobnosti zaručená Desaterem. Nad majetkem, který přinesla do manželství měla vlastní pravomoc. Pán Ježíš však obnovil rovnoprávnost se vším všude, jak tomu bylo při stvoření. A nejenom to. Po svých učednících chce, aby jejich láska byla pravdivá, nepředstíraná. To ovšem vyžaduje velké úsilí, aby člověk čelil různým druhům pokušení. Nejde jistě jen o otázku lidské sexuality, ale třeba i o pokušení někoho třeba pomluvit, nějak se zviditelnit, někoho ponížit, apod. Mají-li se z nás skutečně stát dobří lidé, pak je nutné vyhlásit válku - boj proti pokušení. Jak píše jeden starý mnich: jestliže není strom zmítán větry, nezpevňují se jeho kořeny. Stejně tak, jestliže někdo nebojuje s pokušením, nestane se z něho opravdový muž, Neklesejme na mysl, když jsme pokoušeni, ale bojujme, předložme svou záležitost Bohu a s ním spolupracujme.

SOBOTA - 11. ČERVNA 2022 - SV. BARNABÁŠ

Ježíš řekl svým apoštolům: "Jděte a hlásejte: 'Přiblížilo se nebeské království.' Uzdravujte nemocné, probouzejte k životu mrtvé, očišťujte malomocné, vyhánějte zlé duchy. Zadarmo jste dostali, zadarmo dávejte. Neshánějte si do opasku ani zlaté, ani stříbrné, ani měděné peníze, neberte si na cestu mošnu ani dvojce šaty ani opánky ani hůl, protože dělník má právo na svou obživu. V každém městě nebo v každé vesnici, kam vejdete, se vyptejte, kdo si to v nich zaslouží, a tam zůstaňte, dokud se nevydáte na další cestu. Když vstoupíte do domu, pozdravte ho (přáním pokoje)! A když si to ten dům zaslouží, ať na něm spočine váš pokoj; když si to nezaslouží, ať se váš pokoj vrátí k vám. (Matouš 10,7-13)

PONDĚLÍ 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 13. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: "Slyšeli jste, že bylo řečeno: 'Oko za oko a zub za zub.' Ale já vám říkám: Neodporujte zlému. Spíše naopak: Když tě někdo udeří na pravou tvář, nastav mu i druhou; a tomu, kdo se chce s tebou soudit a vzít tvé šaty, (tomu) nech i plášť; a když tě někdo nutí, abys ho doprovázel jednu míli, jdi s ním dvě. Tomu, kdo tě prosí, dej a od toho, kdo si chce od tebe vypůjčit, se neodvracej." (Matouš 5,33-37)

Oko za oko, zub za zub. Známe fyzikální zákon odporu. Je tak tvrdý, jak tvrdý byl náraz. V psychické sféře se projevuje podrážděností a reakcí. proto není radno dráždit nebezpečná zvířata. Analogicky převzala lidská společnost tento princip sebeobrany. Začala popravovat vrahy, konfiskovat jmění těm, kdo k němu přišli nepoctivostí, pobíjet

vojáky, kteří vpadli do země. jsou to první projevy lidské spravedlnosti a řádu. Kristus výslovně dodává, že tak bylo řečeno "starým". Vždyť i Židé se ve Starém zákoně začali organizovat a měli se řídit jistými zákony. Nebylo by snadné přimět dnešní společnost, aby od tohoto principu upustila. Hledíme jej ovšem zmírnit, tresty umenšovat, ale od základního postoje spravedlnosti nemíníme ustoupit. Přejít ke spravedlnosti vyšší, kterou učí Kristus, mohou dobrovolně ti, kteří lépe pochopili evangelium a mají víc milosti. Ale i těm, kdo stojí ještě pevně na "starém" zákoně, musíme připomenout důležitou okolnost. Platí-li 'oko za oko' ve zlém, musí platit i v dobrém. Jsme tedy bližním povinni odplatit ve stejné míře i všechno dobré, které jsme dostali. To pak není malý úkol.

Udeří-li tě někdo na tvář, nastav mu i druhou. Znamená to, že se nemá odporovat zlému? Spíše tu jde o způsob, jak zlo paralyzovat, zneškodnit. Narazí-li příval vody na hráz, snadno ji provalí a smete to, co na ní stálo. Vylíje-li se naopak na plošinu písku, propadne se do země. Zlo je vždycky násilné a násilím se jenom rozmnoží. Tichostí a pokorou se překonává. O této pokoře se vypravuje v knize Otců podobenství. Cedry řekly šípkovým růžím: „Jste malé a slabé, a přesto se v bouřích nezlámáte, zatímco my jsme velcí, a přece se polámeme a někdy i vyvrátíme.“ Růžové keře jim odpověděly: „Když přijde bouře a vanou vichry, stlačí nás na tu nebo onu stranu, ale právě proto se nezlomíme. Vy však vzdorujete větru, jste proto v nebezpečí.“ A stařec k tomu přidal poučení: „Je třeba uhnout při urážce, nechat zlobivého, ať se zlobí, neodporovat mu. Jen tak nám neuklouznou špatná slova a nedáme se vyprovokovat ke zlým skutkům.“

Tomu, kdo tě prosí, dej, kdo žádá o půjčku, půjč mu! Nemáme-li odporovat násilí, jak bychom mohli odepřít někomu, kdo pěkně prosí? A přece i žadonění je jistý druh násilí. Když mu podlehnou matky, rozmazlí dítě. Máme dát každému žebráku, i když víme, že podvádí, jenom proto, že prosí o almužnu ve jménu Božím? Křesťanská tradice stanovila všeobecné pravidlo pro rozdělování almužny. Ze svého majetku a ze svých příjmů si má každý nechat pro sebe, kolik potřebuje ke svému životu. To, co přebývá, má dát potřebným. Těžko je ovšem stanovit v konkrétním životě, co člověk skutečně potřebuje. Závisí to na jeho zdraví, postavení v rodině, ve společnosti, ale i na jeho osobní dokonalosti, na jeho ideálu následovat Krista. Nemůže se tedy konkrétně předepsat nikomu, kolik má druhému dát nebo půjčit. Každý sám ať vidí své možnosti. Ale ať si je vědom, že tím neztrácí. Jsou to naopak peníze půjčené či uložené na věčnost. Tam totiž uslyší Kristův hlas: „Cokoli jste udělali pro jednoho z těchto mých nejposlednějších bratří, pro mne jste udělali“ (Mt 25,40).

ÚTERÝ 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 14. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: "Slyšeli jste, že bylo řečeno předkům: 'Nebudeš přísahat křivě, ale splníš Pánu své přísahy.' Ale já vám říkám: Vůbec nepřísahaňte: ani při nebi, protože je to Boží trůn, ani při zemi, protože je to podnož jeho nohou, ani při Jeruzalému, protože je to město velikého krále; ani při své hlavě nepřísahaňte, protože ani jediný vlas nemůžeš udělat světlým

nebo tmavým. Ale vaše řeč ať je: ano, ano - ne, ne. Co je nad to, je ze Zlého.

(Matouš 5,33-37)

Nepřítel ve Starém a Novém zákoně. Nepřítel je výraz, bez kterého se nemohou psát dějiny národů. Hrdinové národů jsou ti, kteří přemohli nepřátele, pobili je a zahnali za hranice země. Týž motiv je ovšem i v dějinách biblických. Ale je tam i něco zvláštního. Nepřátelé se objeví tehdy, když se stal Izrael nevěrný Pánu. Když se k Bohu navrátí, Bůh vzbudí osvoboditele, kteří zvítězí nad nepřáteli mocí Boží. Kromě toho se nepřátelé neodvážejí napadení, když vidí Hospodinovu moc. Ale je tu ještě jiný motiv. Teritoriem nepřátel je země pohanů. V izraelském lidu by nepřátelé neměli existovat. Všichni jsou bratři, mají společného otce Abraháma. Nový zákon je pokračováním a zdokonalením toho, co bylo u Židů. Křesťan si má tedy na prvním místě být vědom, že žádný nepřítel mu nemůže uškodit, že požívá zvláštní Boží ochrany. Koho se nemusíme bát, toho obyčejně ani nemůžeme nenávidět. Ale do šířky a univerzality dorostl druhý motiv. Nepřátelé nemají být uvnitř Božího lidu. Nový Boží lid pak je církev, která je univerzální, určená k tomu, aby zahrnula všechno lidstvo. Není tedy pro nepřátele místo v Božím království.

Láska, která dává. Zmizení všech nepřátel ze zemského povrchu je ideál, který se plně uskuteční až v době poslední. Zatím však na světě nepřátelé jsou. Žalmista si pesimisticky povzdychne, že je jich víc než vlasů na hlavě. Jak je možné je milovat? V této souvislosti si musíme uvědomit, že slovo láska je dvojznačné. Jedna je toužící, druhá je dávající. Máme rádi to, co sice nemáme, ale přáli bychom si to mít, protože to potřebujeme, nebo proto, že nám to působí radost, že je to příjemné. V tomto smyslu nebudeme milovat nepřátele. Budeme před nimi přinejmenším utíkat. Druhá láska je však typicky křesťanská, je to obraz nebeského Otce, který dává ze svého bohatství všem, ať jsou mu za to vděční či nikoliv. O této druhé lásce praví Kristus, že je to známka, podle které se poznají jeho učedníci. Mají milost a štěstí v Bohu, proto rádi dávají těm, co nemají, ať už jsou to přátelé nebo nepřátelé. Jsou si vědomi, že sami dostávají od Boha tolik, že jim přebývá.

Nepřítel v mnišské literatuře. Dějiny Starého zákona, podobně jako dějiny jiných národů, jsou plny bojů, v nichž se vítězí, ale kde jsou i porážky. I v Novém zákoně se duchovní život představuje jako boj; zvláště ve staré mnišské literatuře je tento motiv podrobně zpracován. S kým však máme bojovat? Ne s lidmi, ale se zlými duchy. Ti pak vstupují do našeho vědomí ve formě zlých myšlenek, pokušení, nápadů. Je jich mnoho, ale dají se rozřadit do skupin. Evagrius spočítal nepřátelské národy, se kterými se musel Izrael potýkat. Bylo jich sedm. Ale na počátku bylo třeba utéci z Egypta, celkem jich tedy bylo osm. V tomto duchu sestavil osm hlavních pokušení, která nás napadají a proti kterým je třeba celý život bojovat: požívačnost, smyslnost, lakomství, hněv, smutek, lenost, ctižádnost a pýcha. Kdo se naučil tyto nepřátele ubíjet, jakmile se objeví, ten dále vede biblickou „svatou válku“ ve formě křesťanské.

STŘEDA 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 15. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: "Dejte si pozor, abyste nekonali dobré skutky okázale před lidmi, jinak nemáte odplatu u svého Otce v nebesích. Když tedy dáváš almužnu, nevytrubuj před sebou, jak to dělají pokrytci v synagogách a na ulicích, aby je lidé velebili. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když však dáváš almužnu ty, ať neví tvoje levice, co dělá tvoje pravice, aby tvoje almužna zůstala skrytá, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se modlíte, nebuďte jako pokrytci. Ti se rádi stavějí k modlitbě v synagogách a na rozích ulic, aby je lidé viděli. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však modlíš ty, vejdi do své komůrky, zavři dveře a modli se k svému Otci, který je ve skrytosti, a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí. A když se postíte, nedělejte ztrápený obličej jako pokrytci. Ti totiž dělají svůj obličej nevzhledným, aby lidem ukazovali, že se postí. Amen, pravím vám: Ti už svou odplatu dostali. Když se však postíš ty, pomaz si hlavu a umyj si tvář, abys neukazoval lidem, že se postíš, ale svému Otci, který je ve skrytosti; a tvůj Otec, který vidí i to, co je skryté, ti odplatí." (Matouš 6,1-6.16-18)

Skutky před lidmi. Objevujeme jistý protiklad v textech evangelia. Křesťané mají být světlo světa (Mt 5,14), jsou jak město na hoře, které se nemůže skrýt (Mt 5,15), mají vydat svědectví. Měli by tedy zásadně konat skutky před lidmi, protože ty jsou nejlepším kázáním. Ale v tomto naučení zřejmě Kristus nemyslí jen na vnější stránku skutků, ale spíše na úmysl, který ke konání vede, tj. lidská pochvala a obdiv. V mravním slovníku říkáme tomuto motivu ješitnost, ctižádostivost. Duchovní autoři ji nazývají zlodějkou. Ta si sedne k cestujícím a ujišťuje je, že má s nimi i stejnou cestu, ale nakonec je okrade. Ješitný i ctnostný dělají dobré skutky. Rozdíl je v tom, pro koho je dělají a od koho tedy očekávají odměnu. Protože je touha po cti tak úzce spojena se vším, co děláme, je třeba častěji vzbudit dobrý úmysl. Jako příklad je uváděn svatý Bernard, kterého napadlo, když nadšeně kázal, že to nedělá pro Boha, ale pro svou slávu. Měl tedy přestat? Odpověděl tomuto nápadu pro svou vlastní jistotu: "Pro tebe jsem nezačal, pro tebe ani neskončím".

Když se postíte, nemějte smutný výraz. Nedivíme se, že se někdo chlubí svou dobročinností. Ale je vlastně směšné stavět na odiv své umrtvování, zapírání, svůj půst. Popírá se tím ctnost sama. Jasný a zářící obličej mívá ten, kdo prožívá něco, co mu dělá dobře. Pozorujeme to při jídle, ve sportu, ve společenském styku. Ukazuje-li smutný obličej ten, kdo se postí, dává najevo, že nevěří v prospěšnost a účinnost křesťanského zapírání. Půst totiž znamená v širším slova smyslu všechny příležitosti, při kterých se musíme zapřít. Dostaneme například návštěvu v nevhodnou dobu. Je chvályhodné, že se rozhodneme návštěvníka přijmout. Ale děláme-li to s nevrlostí, znehodnotili jsme dobrý skutek. Bůh miluje radostného dárce (2 Kor 9,7). U toho, kdo je dokonalý, je ta radost spontánní. Začátečník se ovšem musí přinutit. Ale ani to přinucení není smutné. Učit se hrát na housle je dosti namáhavé, ale na dobrém hudebníku je vidět, že i pracná cvičení dělá rád. Ví dobře, že jsou dočasná a že brzy bude hrát s nadšením.

Bůh, který vidí v skrytu, odměňuje v skrytu. Modlitba je rozhovor duše s Bohem. Čím důvěrnější je styk s druhým, tím víc se uchylujeme do ústraní. I Ježíš se chodil modlit na

hory. Modlil se ovšem i v chrámu. Proto dodnes hájí církev obojí druh modlitby: veřejnou i soukromou. Ale i při veřejné modlitbě je její opravdová hodnota vnitřní, skrytá. Navenek pronášíme všichni stejná slova, ale jejich upřímnost se liší od osoby k osobě. A proto také Bůh „odměňuje v skrytu“. Zjevuje, že modlitbu vyslyšel. Ten, kdo ho prosil, to ví, ostatním to těžko může dokázat. Řekli by mu, že se to stalo náhodou. Ale on si je jist, že to byl Bůh, který ho vyslyšel. Přijít do kostela k bohoslužbám stojí někdy námahu. Lidé vidí, že je člověk unaven. Ale Bůh mu přitom vskrytu dal radost, kterou by nezaměnil za nic jiného. Náboženský život, osobní svatost a dokonalost se tedy dají těžko měřit vnějším pozorováním. Jsou to skryté hodnoty, perly, které se zalesknou až v záři vycházejícího slunce, tj. Krista, který přijde ve slávě a zjeví také slávu těch, kdo jsou s ním úzce spojeni.

Díváme se rádi na fotografie, kde dobře vypadáme, rádi omlouváme své chyby, děláme si o sobě iluze, mnoho věcí si nepřipouštíme, někdy si ani moc nerozumíme. Jinak nás vidí lidé kolem. Vidí nás s odstupem. Někteří nás podceňují, kritizují, závidí nám, nebo zase nás přeceňují; většině lidí jsme lhostejní. Ani lidé kolem nás nemohou do nikoho vidět. Jediný, kdo vidí až do nejskrytějších zákoutí našeho srdce je Bůh. Bůh vidí i to, co je skryté. Proto si máme každý den při zpytování svědomí při večerní modlitbě vzít zrcadlo Desatera a tam poznáme, jakými opravdu jsme a jakými bychom chtěli být. A když se pravdivě poznáme, tak určitě budeme mít touhu být lepšími a Ježíš nám k tomu pomůže. "Verba movent exempla trahunt". Naším nejlepším kázáním je život, příklad života, konání dobra. Pán Ježíš však vyzdvihuje u všech vnějších činů především úmysl se kterým všechno konáme. Kéž bychom všechno co konáme, dělali ne ke své vlastní oslavě, ale ke cti a slávě Boží.

ČTVRTEK 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 16. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: "Když se modlíte, nebuďte přitom povídají jako pohané. Ti si totiž myslí, že budou vyslyšeni pro množství slov. Nebuďte tedy jako oni. Vždyť váš Otec ví, co potřebujete, dříve než ho prosíte. Vy se tedy modlete takto: Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvět' se jméno tvé. Přijď království tvé. Bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuved' nás v pokušení, ale zbav nás od Zlého. Jestliže totiž odpustíte lidem jejich poklesky, odpustí také vám váš nebeský Otec; ale když lidem neodpustíte, ani váš Otec vám neodpustí vaše poklesky." (Matouš 6,7-15)

Otče. Na otázku, proč je Otče náš nejdůležitější křesťanskou modlitbou, odpovídá sv. Cyprián: "Kterou modlitbu by mohl slyšet Otec víc než tu, která je z úst samého Syna, který je pravda!" Když mi pak opakujeme jeho slova, Otec v nich pozná hlas svého Syna. Od nejstarších dob je v křesťanské literatuře mnoho komentářů, výkladů jednotlivých proseb, obsažených v Otčenáši, který nazývá Tertulián "breviářem evangelia". Jde tu

především o zjevení, že je Bůh náš otec v pravém slova smyslu, že není jen první příčina nebo zákon světa, ale že je osobou, se kterou vstupujeme v důvěrný rozhovor. I v některých jiných náboženstvích nazvali Boha otcem. Vyjadřuje to i latinský název Jupiter. Ale tomuto otcovství se rozumí jenom v přeneseném, oslabeném smyslu, asi tak, jako když někoho nazveme "otcem vlasti", "otcem lidu", apod. Křesťanská víra je hlubší. Proto neváhají autoři tvrdit, že "otec" v pravém slova smyslu je jen Bůh. Naši lidské otcové jsou jen matným odleskem dobroty a lásky Boží k nám.

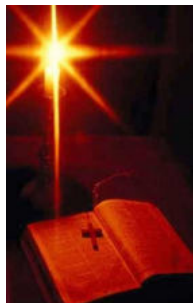
Posvěť se jméno tvé. Sv. Augustin a jiní vykladači rozdělují prosby obsažené v Otčenáši do dvou skupin: tři mají vztah k Boží chvále, čtyři pak jsou v náš prospěch. Tři prosby, které se týkají Boha, jsou vlastně jenom jedno velké přání. Modlíme se za to, aby Boží skutečnost sestoupila stále intenzivněji v náš svět. Jméno Páně se má posvětit, tj. aby jeho slávu, jeho důležitost uznaly všechny národy světa. Tak to vykládá sv. Augustin i sv. Jan Zlatoústý. Tím se přiblíží Boží království. Přejeme si, píše sv. Ambrož, aby nevládl hřích, ďábel, vina, ale aby vládla ve světě ctnost a zbožnost. Tím sestoupí nebe na zemi, protože všechno se bude dít podle Boží vůle. Svatý Ambrož ví, že byla země stvořena jako ráj, tj. společné bydliště Boha a lidí, nebe nebylo od země odděleno. První tři prosby Otčenáše se modlí za to, aby se tento stav vrátil, aby člověk zase zasedl k duchovnímu stolu se svým Stvořitelem a se všemi svatými.

Chléb náš vezdejší dej nám dnes a odpusť nám. Poslední čtyři prosby Otčenáše se týkají člověka, který po hříchu tělesně trpí a pod vlivem zlého ducha brání sestupu Boha do světa. Svou bídu cítíme především hmotně. Proto se modlíme za každodenní chléb. Svět byl stvořen, aby nás živil. Otcové církve jej přirovnávají k prostřenému stolu, připravenému k hostině. Náš lidský praotec, jak to vysvětlil sv. Cyril při své výpravě k Chazarům, se dopustil viny a byl proto vyhnán tam, kde trpí bídu. Ale není to jen vina prvního člověka, která nás odcizila Bohu. Jsou to především naše viny osobní. Uznání vlastních hříchů je proto začátek moudrosti a prosba za jejich odpuštění je výraz naděje, že se spása vrátí a že budeme zbaveni zlého. Bůh nám to usnadnil tím, že i my sami si můžeme navzájem hříchy odpouštět a projevit se tak jako synové nebeského Otce, v němž má počátek všechno dobré na nebi i na zemi.

Modlitba Páně je dokonalým vzorem každé modlitby. Je velmi krátká, stručná, výstižná. Stačí nám pouhých 15 slov, abychom se ji pomodlili. Proč myslíte, že je ta modlitba tak krátká? Protože jsme roztržití, myslíme záhy na něco jiného. František Saleský, biskup pře 400 lety, jel jednou na koni do jakési vesnice. Potkal tam sedláka, a ten mu řekl: „Pozdrav pánbůh, pane biskupe. Musím vám něco říct. Víte, že se umím modlit, aniž bych myslel na něco jiného?“ „To je znamenité,“ odpověděl František. „Ještě nikdy jsem se nesetkal s někým, kdo by to dokázal. Proto bych tě rád odměnil. Poslyš! Jestli se pomodlíš celý Otčenáš, aniž bys myslel na cokoli jiného, dám ti svého krásného koně.“ Sedlák se zaradoval a hned se začal modlit: „Otče náš, jenž jsi na nebesích. Posvěť se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá... a dostanu i sedlo nebo jen koně?“ zeptal se najednou mezitím. Tu se svatý František musel

zasmát: „Bohužel, bohužel, ani koně, ani sedlo.“ A sedlák pochopil, že všechno prohrál – nebyl schopen odříkat ani tak krátkou modlitbu. A v kostele? Jeden mačká ruku, druhý se směje, někdo se vůbec nemodlí ...

PÁTEK 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 17. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: "Neshromažďujte si poklady na zemi, kde je kazi mol a rez a kam se zloději prokopávají a kradou. Shromažďujte si však poklady v nebi, kde je ani mol, ani rez nekazí a kam se zloději nemohou prokopat a krást. Vždyť kde je tvůj poklad, tam bude i tvé srdce. Oko je pro tělo jako svítlna. Je-li tedy tvé oko zdravé, celé tvé tělo bude jasné. Je-li však tvé oko nemocné, celé tvé tělo bude temné. Jestliže tedy tvé vnitřní světlo je tmou, jak hluboká bude sama temnota!" (Matouš 6,19-23)

Neshromažďujte poklady na zemi. Poklad není totéž co majetek. Majetek potřebujeme k životu, k práci. Poklad se naopak schová, uloží. Člověk má radost z toho, že jej má, ale ve skutečnosti ho neužívá. Těší ho jenom pocit, že je bohatý. Křesťanská morálka rozlišuje od nejstarších dob jmění potřebné a jmění přebytečné. To druhé, jak píše sv. Basil, není naše. Patří chudým. Udává příklad člověka, který by v divadle zabral dvě místa, zatímco tu je mnoho jiných, kteří stojí. Udává se ovšem důvod, který shromažďování pokladů ospravedlňuje. Schované peníze se sice neužívají, ale dávají pocit jistoty, bezpečnosti pro dobu bídy. I to je do jisté míry oprávněné. Ale ten pocit bezpečnosti se může stát záludným. Snadno uvěříme, že nás peníze uchrání víc, než je to v jejich povaze. Takové shromažďování pokladů nazývali duchovní autoři modloslužbou. Modloslužebník věří, že socha vyrobená lidskýma rukama má božskou moc. Tak také boháč v evangeliu předpokládal, že mu hojnost úrody zaručí šťastný život na zemi, a zapomněl, že je život i smrt v rukou Božích (srv. Lk 12,16-20).

Shromažďujte poklady v nebi. Výraz je ovšem obrazný. Ale jeho smysl je celkem jednoduchý. Svätý Jan Zlatoústý jej vysvětluje, když mluví o almužně. Peníze, které dáme chudému, se jakoby přenáší z banky tohoto světa na věčnost. Tam totiž najdeme to, co jsme z lásky darovali. A proto autor končí výraznou větou: „Člověk opravdu má jenom to, co dal druhému.“ K pokladu, uloženému v nebi, se přirovnávají všechny dobré skutky. Teologové mluví o „zásluhách“, které sklídíme na věčnosti. Z tohoto „pokladu zásluh“ mohou čerpat i jiní. Tak se odůvodňují odpustky, tj. umenšení trestů za hříchy „pro zásluhy svatých“. Je dost těch, kterým se tyto výrazy nelíbí. Zdají se jim příliš hmotné, milost Boží se podobá penězům uloženým v bance. Je jisté, že tak hmotně si poklad v nebi představovat nemáme. Zásluha je neoddělitelná od osoby. Je proto snazší, když si představíme poklad v nebi jako dokonalost člověka, ozdobu, se kterou se na věčnosti objeví, jako růst v kráse Božího obrazu v člověku, kráse, která je na zemi neviditelná, ale zaskví se ve věčném životě.

Svící tvého těla je oko. Člověk slepý nevidí, je ve světě ztracen. Barvoslepý vidí, ale uniká mu krása barev. Při nervových poruchách se stává, že nemocný vidí věci ve špatných proporcích a rozměrech. Krátkozrací vidí dobře jenom to, co je blízko. Dalekozrací jsou na tom opačně. Některé z těchto poruch se dají napravit brýlemi. Daleko více nemocí se však vyskytuje v oku vnitřním, v mysli, která vnímá a posuzuje skutečnost. I tu jsou lidé krátkozrací, kteří mají zájem jenom o to, co je jejich bezprostředním zájmem. Mnoho je těch, kteří mají poruchy ve vidění proporcí. Považují věci bezcenné za důležité a velké zájmy Boží a lidské vidí jako nepatrné. Teofan Zadvornik píše, že i ďábel nám dává někdy podivuhodnou jasnozřivost například pro chyby druhých, abychom zapomněli na své vlastní. Dají se tyto nemoci vnitřního oka vyléčit? Svátý Tomáš Akvinský konstatuje, že každý vidí tak, jaký sám je. Čistý vidí všechno čistě, zlý všechno překroutí. Vnitřní zrak se tedy léčí změnou sebe samého, pokáním. Pomáhají však i jisté „brýle“, tj. číst často evangelium a vidět svět podle zásad, které tam nacházíme, protože tak ho budeme vidět na věčnosti.

Ježíšovo slovo promlouvá naprosto jasně. Pochopí ho jak inteligent, tak člověk nevzdělaný a dokonce i dítě. Výrazy, které Ježíš používá nezastaraly ani v moderní době - slovo 'rez' je blízké majitelům automobilů, plechových střech a jiných věcí z kovu či plechu. Dále slova 'krást', 'zloděj' jsou v naší společnosti každodenně vzpomínanými výrazy. I slovům 'poklad' či 'srdce' jistě všichni rozumíme. Ježíš nás učí, že jediný pravý poklad, který se neztratí, nikdo nám ho nevezme, je to, co máme u Boha, co jemu věnujeme, s láskou obětujeme, co dáváme bližním na úkor svého já. Vidíme, jak je o v rozporu s měřítkem dnešní tržní ekonomiky, která hlásá: jsi bohatý podle toho, kolik máš v peněžence či na účtu. Nepodlehne této lži. Buďme bohatí dobrými skutky pro své bližní a řiďme se i slovy zesnulého arcibiskupa Stojana, který říkal: „Mám jen to, co jsem dal.“

SOBOTA 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ - 18. ČERVNA 2022

Ježíš řekl svým učedníkům: "Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Buď jednoho bude zanedbávat, a druhého milovat, nebo se bude prvního držet, a druhým pohrdne. Nemůžete sloužit Bohu i mamonu. Proto vám říkám: Nedělejte si starosti o svůj život, co budete jíst, ani o své tělo, do čeho se budete oblékat. Což není život víc než jídlo a tělo víc než šaty? Podívejte se na ptáky: Nesejí ani nežnou ani neshromazďují do stodol, a váš nebeský Otec je živí. Copak nejste o mnoho cennější než oni? Kdo z vás si může svou starostlivostí prodloužit život o jedinou chvíli? A proč si děláte starosti o svoje oblečení? Pozorujte polní lilie, jak rostou: nelopotí se, nepředou - a říkám vám: Ani Šalomoun v celé své nádheře nebyl tak oblečen jako jedna z nich! Jestliže tedy Bůh tak obléká polní trávu, která dnes je, a zítra se hodí do pece, čím spíše vás, malověrní! Nedělejte si proto starosti a neříkejte: Co budeme jíst? nebo: Co budeme pít? nebo: Do čeho se oblečeme? Po tom všem se shánějí pohané. Váš nebeský Otec přece ví, že to všechno potřebujete. Nejprve tedy hledejte Boží království a jeho

spravedlnost, a to všechno vám bude přidáno. Nedělejte si proto starosti o zítřek, vždyť zítřek bude mít své vlastní starosti. Každý den má dost svého trápení." (Matouš 6,24-34)

Nikdo nemůže sloužit dvěma pánům. Děti mají rády pohádky. Říká se, že je to proto, že ještě neznají svět. Ve skutečnosti děti velmi ostře pozorují, co se kolem nich děje. Začínají také vnímat, že je ve světě dobro a zlo. Instinktivně cítí, že se obojí nemísí, že dobré a zlé bytosti spolu bojují, a proto se musí postavit na stranu dobrých. Kdo si je vědom, že si nesmí pomístit svůj život tak, aby si stále protiřečil, zachová si mládí a životní svěžest. Bohužel se mnoho lidí podobá nemocným, kteří si podle sv. Jana Klimaka střídavě kapají do nemocných očí korylium, uklidňující lék, a hned nato zase pálicí kyselinu. Evangelium však zdůrazňuje ještě jednu okolnost. Nemluví jenom o užívání dvou protichůdných léků, ale o službě dvěma pánům. Kristus se totiž setkává ve světě nejenom s „názory“ odlišnými od křesťanství, ale s tvrdošíjným odporem nepřítelů, ducha světa a zloby. Proto se představuje duchovní život jako stálý boj. Je potřeba znát nepřátelské pozice a metody, abychom z neznalosti nepřešli z jedné strany na druhou. Tzv. rozlišování duchů je umění správně rozeznávat a správně volit to, co životu věčnému prospívá.

Nemůžete sloužit Bohu i mamonu. Prastaré cizí slovo mamon přešlo i do našeho slovníku. Znamená peníze, majetek, ale v hanlivém slova smyslu. V čem je vlastně ta negativní stránka peněz, které musí konec konců nějakým způsobem všichni vydělávat? Moralisté tu aplikují všeobecnou zásadu, která doporučuje způsob užívání všech věcí na světě: máme jich upotřebit s mírou, ne víc a ne méně, než potřebujeme. Zásada je bezpochyby správná. Ale je neosobní, všeobecná. V evangeliu se proto dává víc důraz na osobní postoj. Mamon jsou peníze, kterým sloužíme my, místo aby byly ony ke službě nám. Je to tedy modloslužba a ta je v přímém rozporu se službou jedinému Bohu. Po stránce psychologické tu jde o jistou záhadu. I lidé vzdorovití, nepoddajní, kteří odmítají poslouchat kohokoli, se snadno dávají do služby mamonu a jeho zájmu podřídí celý svůj život. Pracují do noci, aby rozmnožili peníze, kterých nikdy neužijí a které považují za nedotknutelné. Jak tvrdě musí otročit ten, kdo odepře sloužit Bohu!

Pohled'te na nebeské ptactvo. V češtině máme dva výrazy, které jsou podobné, ale mají různý odstín: péče a starost. O to, co nás těší, co je, jak se říká, náš „koníček“, pečujeme i s velkou radostí. Starost je naopak péče, ale s obavami, s napětím. Škodí zdraví, oslabuje nervy, činí práci smutnou záležitostí. Bůh ovšem chce, abychom o sebe a o všechno důležité pečovali, ale ne „úzkostlivě“, tak, aby z toho byla starost. V divadelních komediích se rádi smějeme kouskům bezstarostných kumpánů, kterým všechno vyjde. Je to ovšem jen na divadle, je to komedie. S důvěrou v Boží prozřetelnost se však bezstarostnost stává skutečností a je spojena s péčí o to, co nás těší. Blahoslavený Mikuláš Stensen, dánský konvertita a biskup (+ 1686), si složil pro sebe tuto modlitbu: „Bez tvé vůle nesejde z hlavy vlas, nepadne list ze stromu ani ptáček z nebe, nepřijde myšlenka na mysl, ani hlas na jazyk, ani se nepohne ruka. Ty jsi mne doposud vodil po neznámých cestách, veď mě nadále po stezce tvé milosti, ať to vidím nebo nevidím.“

KATECHEZE O STÁŘÍ

Kniha Kazatel:

Nejistá noc smyslu a věci života

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 25. května 2022)

“Proto se mi zošklivil život, neboť nic se mi nelíbí, co se děje pod sluncem, všechno je marnost a chytání větru. Proto se mi zošklivila všechna má práce, kterou jsem tady vykonal a kterou musím zanechat tomu, kdo přijde po mně. Závěrem všeho slyš toto: Boj se Boha a zachovávej jeho přikázání, to je úkol každého člověka. Vždyť Bůh povolá na svůj soud každý skutek, všechno, co je skryté, a i je to dobré, nebo špatné”.

Kazatel 2,17-18; 12,13-14

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Při našich úvahách o stáří, ve kterých nadále pokračujeme, se dnes budeme zabývat knihou Kazatel, dalším drahokamem, vloženým do Bible. Hned při první četbě nás tento krátký spisek zaujme, ale také zneklidní svým slavným refrémem: „Marnost nad marnost, všechno je marnost“. Tento výrok se opakuje – vše je marnost, opar a kouř, vše je prázdnota. Zarazí nás, že v Písmu svatém nacházíme takové výrazy, zpochybňující smysl existence. Ve skutečnosti ovšem Kazatelovo kolísání mezi smyslem a nonsensem ironicky zobrazuje takové životní poznání, které se odděluje od zaujetí pro spravedlnost, již zaručuje Boží soud. Samý závěr knihy naznačuje východisko z této zkoušky: „Boj se Boha a zachovávej jeho přikázání, to je úkol každého člověka“ (12,13). To je rada k řešení tohoto problému.

Při pohledu na skutečnost, která leckdy zdánlivě pojímá veškeré protiklady a vyhrazuje jim stejnou sudbu, již je konečná nicota, se nám cesta lhostejnosti může jevit jako jediný lék na bolestné rozčarování. Vystávají v nás otázky, zda naše úsilí vůbec změnilo svět a jestli někdo dokáže uplatnit rozdíl mezi spravedlivým a nespravedlivým člověkem. Vše se jeví neúčinně, proč tedy vyvíjet tolikerou snahu?

Tento druh negativního vhledu se může vynořit v každém věku, avšak ve stáří se tato ztráta iluzí dostavuje takřka nevyhnutelně. Je tedy rozhodující, aby stáří odolávalo demoralizujícím účinkům onoho rozčarování. Pokud si staří lidé, kteří už v životě leccos zažili, uchovají nedotčené své zaujetí pro spravedlnost, existuje naděje pro lásku a také pro víru. Průchod touto – zdraví prospěšnou – krizí je pro dnešní svět klíčový. Proč? Protože

kultura, která si nárokuje, že všemu stanoví míru a bude se vším manipulovat, nakonec mravně podkopává kolektivní smysl pro lásku a dobro.

Takový mravní úpadek nám odnímá vůli k činu. Domnělá „pravda“, která se omezuje na zaznamenávání světa, registruje také jeho netečnost vůči protikladům, které – bez vykoupení – odevzdává toku času a údělu v nicotě. Moderní hledání pravdy v této svojí formě oděné vědeckostí, ale zároveň velice necitlivé a nemorální, podléhá pokušení, aby se zcela rozloučilo se zaujetím pro spravedlnost. Již nevěří ve svůj osud, příslib, vykoupení.

Pro naši moderní kulturu, která by vše chtěla svěřit exaktnímu poznání věcí, je zjev tohoto nového *cynického rozumu*, který sčítá poznání a neodpovědnost, tvrdým protiúderem. Poznání, které nás zprošťuje mravnosti, se zprvu jeví jako zdroj svobody a energie, avšak velice brzy se mění v *ochromení duše*.

Kazatel ironicky strhává masku tomuto osudovému svodu, jímž je všemocné vědění – delírium vševědoucnosti, které plodí nemohoucnost vůle. Mniši starobylé křesťanské tradice přesně vymezili tuto nemoc duše, která náhle odhalí marnost poznání postrádajícího víru a morálku, iluzi pravdy bez spravedlnosti. Nazývali ji „acedií“. Je to jedno z pokušení, které přepadá všechny lidi, včetně starců. Nejedná se o pouhou lenost, nikoli, je čímsi víc. Nejde zkrátka o depresi, ale spíše o kapitulaci na poznání světa, které pozbylo zanícení pro spravedlnost a následného činu.

Toto poznání, odmítající jakoukoli etickou odpovědnost a cit pro reálné dobro, po sobě zanechává nikoli neškodnou vyprázdňenost smyslu a oslabení sil. Nejenom totiž odnímá vůli k dobru, nýbrž – zpětným nárazem – otevírá bránu agresivním silám zla. Jsou to síly pomínutého rozumu, který zcyničtěl přemírou ideologie. Veškerý náš pokrok a blahobyť z nás učinil „společnost únavy“. Měli jsme vyrábět všeobecný blahobyť, ale připouštíme vědecky selektivní trh zdraví. Měli jsme stanovit nepřekročitelnou hranici míru, ale namísto toho jsme svědky toho, jak se za sebou kupí stále nelitostnější války proti bezbranným lidem. Věda pokročila, což je přirozeně dobré, ale vážne životní moudrost, která je něco zcela jiného.

Tento bezcitný a neodpovědný rozum nakonec odnímá sílu a energii také našemu poznávání pravdy. Nikoli náhodou žijeme v době *fake news*, kolektivních pověr a pseudovědeckých pravd. Je zajímavé, že v této kultuře, prahnoucí po vědění a poznávání všech věcí v nesmírné přesnosti, se rozšířilo tolik kultivované magie. Je to čarodějnictví s určitým stupněm kultury, které člověka přivádí do života v pověrčivosti – na jedné straně se rozumem ubírá kupředu, aby poznával věci až ke kořenům, na straně druhé jeho duše potřebuje něco jiného a vydává se cestou pověry a magie. Stáří se může poučit z ironické Kazatelovy moudrosti onomu umění, které vynáší na světlo klam, ukrytý v deliriu pravdy, k níž dospívá mysl zbavená citu pro spravedlnost. Starci, oplývající moudrostí a humorem, přinášejí velký prospěch mladým lidem, protože je zachraňují z osidel poznávání světa, které je smutné a ochuzené o životní moudrost. Takoví staří lidé mládež opětovně přivádějí k Ježíšovu příslibu: „Blahoslavení, kdo lační a žízňají po spravedlnosti, neboť oni budou nasyceni“ (Mt 5,6). Právě oni zasévají do mladých lidí hlad a žízeň po spravedlnosti. A proto, my starci, seberme odvahu a jděme vpřed, máme ve světě veliké poslání. Prosím ale, neutíkejme se do nekonkrétního, nereálného idealismu bez kořenů, řečeno jasně: do životních kouzel a čar.

„Neopouštěj mě, když mi ochabují síly“

(katecheze papeže Františka při generální audienci, náměstí sv. Petra, Vatikán, 1. června 2022)

“Vždyť tys má naděje, Pane, má důvěra od mého mládí, Hospodine! V tobě jsem měl oporu od matčina lůna, od klína mé matky byls mým ochráncem, v tebe jsem vždy doufal. Dals mi prožít mnoho zlých útrap, ale opět mě vzkřísíš a znovu vyzdvihneš z hlubin země. Rozmnož mou důstojnost a znovu mě potěš!” Žalm 71,5-6.20-21

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Krásná modlitba starého člověka, kterou nacházíme v žalmu 71 a kterou jsme slyšeli, nás vybízí k rozjímání o silném napětí, které provází období stáří, kdy se vzpomínka na překonané námahy a přijatá požehnání stává zkouškou víry a naděje.

Zkouška přichází sama o sobě se slabostí, která doprovází pouť křehkostí a zranitelností stáří. A žalmista - starší člověk, který se obrací k Hospodinu - výslovně zmiňuje, že tato zkouška se stává záminkou k opuštění, podvodům, přetvářce a aroganci, kterým jsou občas staří lidé vystaveni. Je to forma zbabělosti, na kterou se v naší společnosti specializujeme. Je to pravda! V této společnosti odhození, v této kultuře odhození, jsou starší lidé odsouváni na vedlejší kolej a trpí těmito věcmi. Ve skutečnosti není nouze o ty, kteří zneužívají věku starých lidí, podvádějí je a zastrašují tisíci způsoby. Často čteme v novinách nebo slyšíme ve zprávách o starých lidech, kteří jsou bez skrupulí podváděni, aby se zmocnili jejich úspor; nebo kteří jsou ponecháni bez ochrany nebo opuštění bez péče; nebo kteří jsou uráženi různými formami pohrdání a zastrašování, aby se vzdali svých práv. I v rodinách - a to je vážné - se dějí takové krutosti. Starší lidé jsou vyhozeni, opuštěni v domovech důchodců, děti je nenavštěvují, a pokud ano, tak jen párkrát do roka. Starší lidé se ocitli přímo v existenčním koutě. A to se děje: děje se to dnes, děje se to v rodinách, děje se to neustále. Musíme se nad tím zamyslet.

Celá společnost si musí pospíšet s péčí o stále početnější a často i opuštěnější staré lidi, kteří jsou přitom pokladem. Když slyšíme o starších lidech, kteří jsou zbavováni své samostatnosti, bezpečí, a dokonce i domova, chápeme, že rozpolcenost dnešní společnosti vůči starším lidem není problémem občasných mimořádných událostí, ale rysem kultury odhození, která otravuje svět, v němž žijeme. Starý člověk v žalmu se svěří Bohu se svým zoufalstvím: *“Vždyť moji nepřátelé o mně mluví”,* říká, *“ti, kdo na mě číhají, spolu se umlouvají. Říkají: Bůh ho opustil, pronásledujte ho a chopte se ho, už ho nikdo nezachrání.”* (v. 10-11). Důsledky jsou fatální. Stáří nejenže ztrácí svou důstojnost, ale člověk dokonce pochybuje, že si zaslouží i nadále žít. Proto jsme všichni v pokušení skrývat svou zranitelnost, tajit svou nemoc, svůj věk a své stáří, protože se obáváme, že jsou předsíní ke ztrátě naší důstojnosti. Položme si otázku: je lidské vyvolat tento pocit? Jak je možné, že moderní civilizace, tak vyspělá a výkonná, tak špatně snáší nemoci a stáří? A skrývá nemoc a stáří? A jak je možné, že politika, která tak usiluje o vymezení hranic důstojného života, je zároveň necitlivá k důstojnosti láskyplného soužití se starými a nemocnými lidmi?

Starý člověk v žalmu, který jsme slyšeli, tento starý člověk, který vnímá své stáří jako porážku, znovu objevuje důvěru v Hospodina. Cítí potřebu, aby mu někdo pomohl. A obrací se k Bohu. Svatý Augustin v komentáři k tomuto žalmu nabádá starého člověka:

"Neboj se, že budeš ve stáří opuštěn. [...] Proč se bojíš, že tě [Pán] opustí, že tě zavrhne v době tvého stáří, proč se toho bojíš? Kdy tvá síla selže? Vskutku, právě tehdy bude jeho síla v tobě, když tvá síla selže" (PL 36, 881-882), tak říká Augustin. A starý žalmista se dovolává: "*Ve své spravedlnosti mě vyprost' a vysvobod', nakloň ke mně svůj sluch a zachraň mě! Bud' mi ochrannou skálou, pevností k mé záchraně, neboť tys moje skála a tvrz.*" (v. 2-3). Tato prosba svědčí o Boží věrnosti a obrací se na jeho schopnost otřást svědomím, které je odkloněno necitlivostí k podobenství smrtelného života, který musí být zachován ve své celistvosti. Znovu se modlí takto: "*Bože, nevzdaluj se ode mě, Bože můj, na pomoc mi pospěš! Ať se zastydí a zahynou moji protivníci, ať se odějí hanbou a potupou, kdo hledají mou zkázu.*" (v. 12-13).

Vskutku, hanba by měla padnout na ty, kdo zneužívají slabosti nemoci a stáří. Modlitba obnovuje v srdci staršího člověka příslib Boží věrnosti a požehnání. Starší člověk znovu objevuje modlitbu a vydává svědectví o její síle. Ježíš v evangeliích nikdy neodmítá modlitbu těch, kteří potřebují pomoc. Starší lidé mohou díky své slabosti učit ty, kteří jsou v jiném věku, že se všichni musíme odevzdat Pánu a dovolávat se jeho pomoci. V tomto smyslu se musíme všichni poučit ze stáří: ano, stáří je dar, který je chápán jako odevzdání se do péče druhých, počínaje samotným Bohem.

Existuje tedy "magisterium křehkosti", které neskrývá křehkosti, ne. Jsou skutečné, existuje realita a existuje magisterium křehkosti, které nám stáří dokáže věrohodně připomínat po celou dobu lidského života. Neskrývej stáří, neskrývej slabosti stáří. To je poučení pro nás všechny. Toto magisterium otevírá rozhodující obzor pro reformu naší vlastní civilizace. Reformu, která je nyní nezbytná ve prospěch soužití všech. Marginalizace starších lidí jak pojmově, tak prakticky poškozují všechna období života, nejen období stáří. Každý z nás dnes může myslet na starší lidi v rodině: jaký k nim mám vztah, jak na ně vzpomínám, jak je navštěvuji? Snažím se, aby jim nic nechybělo? Respektují je? Starší lidé, kteří jsou v mé rodině: vzpomeňte si na matku, otce, dědečka, babičku, strýce, přátele... Mám je vymazat ze svého života? Nebo si k nim jdu pro moudrost, životní moudrost? Nezapomeň, že i ty budeš starým mužem nebo ženou. Stáří přichází pro každého. A tak, jak bys chtěl, aby se s tebou zacházelo ve stáří, zacházej dnes se starými lidmi. Jsou paměť rodiny, paměť lidstva, paměť země. Střež staré lidi, kteří jsou moudrostí. Kéž Pán dopřeje starším lidem, kteří jsou součástí církve, velkorysost této výzvy a provolání. Kéž nás tato důvěra v Pána nakazí. A to pro dobro všech, jich, nás i našich dětí.

"Blokování vývozu obilí z Ukrajiny vzbuzuje velké obavy. Závisí na něm životy milionů lidí, zejména v nejchudších zemích. Naléhavě žádám, aby bylo vyvinuto veškeré úsilí k vyřešení tohoto problému a k zajištění univerzálního lidského práva na jídlo. Nepoužívejte prosím pšenici, základní potravinu,

jako válečnou zbraň!" (papež František v závěru středěční generální audience)

„Zamlčovat pravdy o Bohu z respektu k nevěřícím by na výchovném poli bylo jako pálit knihy z respektu k nemyslícím, retušovat umělecká díla z respektu k nevidoucím či hudbu z respektu k neslyšícím.“ Papež František k účastníkům mezinárodní konference, věnované vývojovým směrům Globálního paktu o vzdělávání.

Jak papež naznačil, nejvýznamnějším úkolem současných vychovatelů je naučit mladé lidi, jak prožívat krizi a společně ji překonat. Krize se nesmí změnit v konflikt, nýbrž naopak v příležitost k růstu, v příhodný čas – kairós, vyvádějící na nové cesty.

„Příznačný vzor ke zvládnutí krizí nám nabízí mytologický Aeneas, který vprostřed hořícího města bere na ramena svého starého otce a za ruku svého mladého syna, čímž je oba zachraňuje. Je to krásný verš: Cessi, et sublato montem genitore petivi - »Odejdu, uchopím otce a do hor pospíchám ídských«. Takto se překonává krize. Aeneas nezachraňuje pouze sám sebe, ale také otce, který ztělesňuje dějinnou paměť, a syna, symbolizujícího budoucnost“, vysvětlil papež a poukázal na další aspekt tohoto Vergiliova příběhu: *ústřední postavení člověka. Aeneas si při odchodu z Tróje – kromě penátů – neodnáší žádné statky a věci, pouze odvádí svého otce a syna – kořeny, budoucnost a příslib. To nám připomíná, zdůraznil František, že každý výchovný proces se má zaměřit na podstatné, protože vše ostatní je podružné. Dalším zásadním prvkem výchovného procesu je kreativní a odpovědná investice těch nejlepšíh energetických zdrojů, pokračoval papež. Aeneas se zde stává jakýmsi mostem mezi tradicí, kterou je třeba ctít a uchovat, a budoucností, již je nutno zaručit. Výchova vždy zapouští své kořeny v minulosti, podotkl papež, avšak upíná se k projektům dlouhého trvání, slévá staré a nové v nový humanismus.*

„Ve všech staletích existovala v církvi móda určitého zpátečnictví, kterou však v tomto století vidím jako cosi nebezpečného. Takový krok zpět, který z nás činí sektu, nás uzavírá, odnímá nám horizont. Uchováváme tradici, ovšem mrtvou tradici. Pravá katolická tradice, křesťanská a lidská, je – slovy sv. Vincence Lerinského – trvalým růstem. S průběhem let se upevňuje, s časem se rozvíjí a s průběhem věků roste do výšky (ut annis consolidetur, dilatetur tempore, sublimetur aetate – Commonitorio primo, kap. XXIII). Tuto pravou tradici neseme vpřed v potomstvu.“

A konečně třetím nezanedbatelným hlediskem je výchova k službě. Aeneův otec Anchises a syn Askánios symbolizují slabé kategorie společnosti, které je třeba chránit a odvracet pokušení jejich odpisu či marginalizace, které nám vnucuje tzv. „skartační kultura“. Křehkost zde vyjadřuje cennost – stáří a mládí jsou jako nádoby, vyžadující obezřetné zacházení.

„Drazí přátelé, zakončil papež, v této naší době, v níž se vinou přetechnizování a konzumismu stáváme uživateli a spotřebiteli, se krize může stát příhodným momentem k tomu, abychom evangeliem nově prodchli smysl pro člověka, život a svět, a navrátili se k ústřednímu postavení člověka, tvora, který se v Kristu podobá svému Stvořiteli. Jsme nositeli této veliké pravdy, o níž máme povinnost svědčit a vnášet ji do svých výchovně-vzdělávacích institucí. Nemůžeme před novými pokoleními zamlčovat pravdy, které dávají životu smysl. Jedná se o součást pravdy. „Zamlčovat pravdy o Bohu z respektu k nevěřícím by na výchovném poli bylo jako pálit knihy z respektu k nemyslícím, retušovat umělecká díla z respektu k nevidoucím či hudbu z respektu k neslyšícím.“

Zprávy z Nového Dvora

opatství bratra M. Rafaela Navrátila z Podivic

Milí přátelé

po Velikonocích dostáváte tento dopis, který jsem začal psát na začátku Svatého týdne. Právě jsme zahalili kříže a některé sochy Panny Marie. Zdá se, že klášter truchlí. Toto liturgické gesto má svůj význam: zahalení soch zaměřuje náš pohled na jediného původce naší spásy, na Krista. Zahalení křížů nám připomíná, že během utrpení bylo Kristovo božství zahaleno před zraky učedníků. Kříž bude slavnostně odhalen během velkopáteční bohoslužby a románská socha Panny Marie na začátku litaní vigilie

Zmrtvýchvstání Páně v kostele.

Žijeme v pohnutých dobách. Zdá se, že tlak, který na nás všechny vyvíjela pandemie v posledních dvou letech, se zmírňuje, ale vystřídala ji válka na Ukrajině, která nesmyslně rozděluje dvě země s dlouhou společnou historií. Má katastrofální vliv nejen na náš kontinent, ale i na celý svět. Jak máme ve zvyku,

sledujeme aktuální události na základě osobních vazeb, které se tu a tam vytvořily – už jsme Vám vyprávěli o našem příteli, otci Volodymyrovi Losovi, ukrajinském katolickém mnichovi byzantského obřadu, který přijíždí pravidelně přednášet našim bratřím studentům o liturgii a východním mnišství. Pravidelně si píšeme a pomáháme mu, jak nejlépe umíme.

V uplynulých měsících mělo několik z nás příležitost navštívit prefundaci Sept-Fons v Senegal, Notre-Dame de Badi, a pomáhat zde se zakládáním kláštera. Tropické podnebí je zde neúprosné. Bratři zatím bydlí v provizorních budovách. Usadili se na břehu velké řeky na polopouštní náhorní plošině, kterou jejich dílo postupně proměňuje v sad. Člověk si nemohl nevzpomenout na příslib proroka Izajáše: „... až se na nás vylije Duch z výsosti, poušť se stane sadem, sadem připomínajícím les“ (Iz 32,15).

Otec Augustin, který Afriku zná, protože před svým vstupem do kláštera před čtvrt stoletím pobýval v Burkině Faso, má v této africké zemi přátele kněze. Ti nám píší, že jejich farní budovy byly těžce poškozeny útoky džihádistů. Cena chleba stoupá, protože Rusko a Ukrajina jsou velkými vývozci pšenice do Afriky... Kdo dokáže přerušit tento řetěz násilí? Jak mohou tyto události ovlivnit běh našeho života, kromě pomoci, kterou můžeme čas od času nabídnout a která je jen kapkou v moři, a samozřejmě kromě našich modliteb? To je velká otázka, nad kterou je dobré se zamyslet.

I když slavíme Kristovo vítězství nad smrtí, můžeme mít nadále dojem, že svět pokračuje ve svém šíleném běhu, jako by se nic nestalo. Vypadá to, že zlo vítězí. Ke Kristovým tajemstvím patří, že již dosažená plnost se zjevuje postupně. Věříme, že Pán zvítězil nad smrtí a nad zlem, ale plody této události se teprve postupně projevují v dějinách světa a církve. Zachovejme si víru a odvalu.

Z jiné oblasti: dva z nás měli možnost zúčastnit se synodálního shromáždění plzeňské diecéze. Byla to příležitost prohloubit poznání mnoha tváří místní církve, kterou nosíme v modlitbě. Během tohoto dne bylo věnováno liturgické modlitbě, eucharistické adoraci a slavnostní mši stejné množství času jako diskusím. To je dobrý příslib do budoucna!

O několik dní později jsme byli pozváni na oslavu pětadvacátého výročí sdružení Český Západ, které jsme během budování našeho kláštera založili pro romské obyvatelstvo

sousední vesnice a regionu. Romská komunita, obyvatelé obce a sociální pracovníci oslavili toto výročí na krásném setkání, které bohužel narušilo špatné počasí. Chystalo se sněžit... den před Květnou nedělí napadlo 10 centimetrů sněhu!

A poslední zpráva: několik měsíců – vlastně několik let! – jsme pracovali na obnově našich webových stránek. Česká verze je před

dokončením. Překlady do ostatních jazyků budou brzy k dispozici.

Tentokrát vám nebudeme přinášet žádné novinky o našich stavbách. Tyto starosti musí ustoupit do pozadí před událostmi, o kterých jsem mluvil.

Abychom zůstali věrní svému mnišskému povolání, snažíme se k těmto otázkám přistupovat s moudrostí, kterou nám může poskytnout jistý odstup. Spojuje nás společná víra i společný životní cíl. Ti, kteří truchlí, mohou počítat s naší modlitbou a soucitem; ti, kteří trpí různými těžkostmi, mohou počítat s naší modlitbou a solidaritou; ti, kteří bojují za to, aby mohli svobodně žít a šířit okolo sebe pokoj a radost, které dává Kristus, mohou počítat s naší modlitbou a účastí.

*Br. M.-Samuel,
opat z Nového Dvora*

"Když jsem šel k Janu Pavlu II., vždy jsem musel mít připraveny aspoň dva vtipy

TOMÁŠ KARDINÁL ŠPIDLÍK, S.J.,
čestný občan Pustiměře

I.

Pohřbu tří vysokých stranických funkcionářů v Moskvě se zúčastnil i náš představitel. Během pohřbu se ptá jednoho tamního sovětského tajemníka: „Na co zemřeli tito tři soudruzi?“ - „Na otravu houbami,“ zní odpověď. „Ale vždyť jeden má uprostřed čela díru!“ - „Nechtěl jíst houby.“

II.

Ministr obrany dělá u vojska inspekci před vstupem země i armády do NATO: "Vojáci, na které straně budete bojovat v případě napadení státu?" – Všichni vojáci zvolají jako jeden muž: „Na straně NATO!“ Jenom jeden voják mlčí. Nakonec tiše řekne: „Já bych, prosím, chtěl bojovat na straně Rusů!" - „Ale proč?“ ptá se ministr. „Protože bych chtěl být v zajetí radši na Floridě než na Sibiři!“

III.

Po druhé světové válce vytyčuje komise novou hranici mezi SSSR a ČSR. Hranice však prochází chalupou kolcholzníka Ivanova. Co dělat? „Soudruhu Ivanove!“ osloví komisař sedláka. „Jsou jen dvě možnosti. Hranice jde přes vaši chalupu, ale může vás i obejít. Jestli vás obejdeme zprava, budete v Sovětském svazu, jestli zleva, budete v Československu.“ - „To je vážná věc...“ odpoví sedlák. „Poradím se s Natašou, mojí ženou.“ ±Po chvíli vyjde z chalupy a povídá: „Zůstaneme raději v Československu.“ - „No, jak si přejete. Ale proč jste se rozhodli pro Československo?“ - „No, Nataša říkala, že v Rusku bývají tuhé zimy“.

IV.

Za socialismu se ptají sovětského zeměděle: „Je pravda, že vaši vědci vyšlechtili asymetrickou pšenici?“ - „Ano, tato zpráva je pravdivá, pšenice dosahuje následujících parametrů: asi metr vysoká, asi metr od sebe, asi metrů na hektar.“

V.

K rodinné bitce došlo poté, co syn představil rodině nevěstu, a babička utrousila: "To vás Pán Bůh trestá, že se nemodlíte!"

POŘAD BOHOSLUŽEB: 4. - 12. června 2022

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 4. června	TOPOLANY-SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	TOPOLANY 18.00	za + Josefu PANÁKOVOU, manžela a sestry Helenu, Marii a Annu
NEDĚLE 5. června	SLAVNOST SESLÁNÍ DUCHA SVATÉHO KONČÍ DOBA VELIKONOČNÍ PRAVIDELNÁ MĚSÍČNÍ SBÍRKA	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Zdeňku a Rudolfa ŠTOLFOVY, rodiče z obou stran a zetě Josefa STRAŇÁNKA
		DRYSICE 9.30	za + Vojtěcha BARTOŠKA, švagra, dvoje rodiče a Boží požehnání pro živou rodinu
		PODIVICE 11.00	za + Bohuslava MARÁKA, + rodiče, bratry, švagrovou Zdeňku, synovce Vlastimila a Boží požehnání pro rodinu
		PUSTIMĚŘ 18.00	za + Marii a Františka MALÝCH, syna dvoje rodiče a Boží požehnání pro rodinu
PONDĚLÍ 6. června	PANNA MARIA MATKA CÍRKVE	PUSTIMĚŘ 18.00	za živou a +rodinu CUPÁKOVU, PLISKOVU, ZAKOPALOVU a MARÁKOVU
ÚTERÝ 7. června	ÚTERÝ 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za živou a +rodinu GAZDÍKOVU, MAHDALOVU, LEKEŠOVU, SMETANOVU a VELECKOU
STŘEDA 8. června	STŘEDA 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ	DRYSICE 18.00	za děti, rodiče a prarodiče v našich farnostech
ČTVRTEK 9. června	SVÁTEK - JEŽÍŠ KRISTUS, NEJVYŠŠÍ A VĚČNÝ KNĚZ	PUSTIMĚŘ 18.00	na úmysl dárce
PÁTEK 10. června	PÁTEK 10. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
SOBOTA 11. června	SV. BARNABÁŠ, APOŠTOL	PODIVICE 8.00	SVATEBNÍ OBŘAD: Pavla ŠTĚPÁNKOVÁ a Josef ŠTĚRBA
		PUSTIMĚŘ 11.00	za + Annu HYNŠTOVOU
NEDĚLE 12. června	TOPOLANY-SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ SLAVNOST NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE	TOPOLANY 18.00	za + Víta POSPÍŠILA, rodiče, sourozence, celou + rodinu a duše v očištění
		PUSTIMĚŘ 8.00	na poděkování Pánu Bohu za 90 let života, živou a +rodinu STĚNIČKOVU
		DRYSICE 9.30	za + Vlastu POSPÍŠILOVOU a Boží požehnání pro rodinu ŠMEHLÍKOVU a POSPÍŠILOVOU
		PODIVICE 11.00	

POŘAD BOHOSLUŽEB: 11. - 19. června 2022

DEN	LITURGIE	FARNOST	ÚMYSL MŠE SV.
SOBOTA 11. června	TOPOLANY-SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	TOPOLANY 18.00	za + Annu HYNŠTOVOU
NEDĚLE 12. června	SLAVNOST NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE	PUSTIMĚŘ 8.00	za + Víta POSPÍŠILA, rodiče, sourozence, celou + rodinu a duše v očistci
		DRYSICE 9.30	na poděkování Pánu Bohu za 90 let života, živou a +rodinu STĚNIČKOVU
		PODIVICE 11.00	za + Vlastu POSPÍŠILOVOU a Boží požehnání pro rodinu ŠMEHLÍKOVU a POSPÍŠILOVOU
PONDĚLÍ 13. června	SV. ANTONÍN Z PADOVY, KNĚZ A UČITEL CÍRKVE	PUSTIMĚŘ 18.00	za pokoj a mír ve světě a za ty, kdo stojí v čele národů
ÚTERÝ 14. června	ÚTERÝ 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za dar zdraví a Boží požehnání pro rodinu BENÍČKOVU
STŘEDA 15. června	SV. VÍT, MUČEDNÍK	DRYSICE 18.00	na poděkování za dar zdraví s prosbou o Boží pomoc a ochranu Panny Marie pro rodinu POLÁCHOVU
ČTVRTEK 16. června	ČTVRTEK 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	ke cti Božského Dítěte
PÁTEK 17. června	PÁTEK 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PUSTIMĚŘ 18.00	za nemocného syna a Boží požehnání pro rodinu
SOBOTA 18. června	SOBOTA 11. TÝDNE V MEZIDOBÍ	PODIVICE 8.00	za živou a +rodinu BENÍČKOVU, BĚLÁNKOVU, MANDÍKOVU, BUJÁKOVU a HÁJKOVU
	TOPOLANY-SOBOTNÍ MŠE SVATÁ S NEDĚLNÍ PLATNOSTÍ	TOPOLANY 18.00	za + Marii KOMOŇOVOU
NEDĚLE 19. června	SLAVNOST TĚLA A KRVE PÁNĚ	PODIVICE 8.00	za farnosti Podivice, Pustiměř, Drysice a Topolany
		DRYSICE 9.30	za +Marii a Františka ROZSYPA- LOVY, děti a ochranu Panny Marie pro živou rodinu
		PUSTIMĚŘ 11.00	za + Jana PŘIKRYLA a Boží požehnání pro rodinu
PUSTIMĚŘ: PROCESÍ CORPUS DOMINI: ROTUNDA, SV. ANNA, P. M. LURDSKÁ, KOSTEL		PRVNÍ SVATÉ PŘIJÍMÁNÍ: ŠÁRKA DOBEŠOVÁ, JAROSLAV DOBEŠ, JOSEF STRÍTECKÝ	

INTENCE MŠÍ SVATÝCH NA II. POLOLETÍ 2022 (1.7. - 31.12.2022)

zapisují **6. - 24. června 2022** po mši svaté ve všední dny

(PUSTIMĚŘ, TOPOLANY - v sakristii; DRYSICE – na fáře; PODIVICE: i v neděli - v sakristii).